

Brassói Lapok

XL. évfolyam
243 szám.

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

Szerda
1934. évi október 24

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — A külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegeoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegeoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

"A doktor ur még nem jött haza..."
Irtá: Tomcsa Sándor

E cím a doktor urral kapcsolatban nem sejtet különösebb bonyodalmakat, szenzációt, még azt a feszültséget sem, azt az izgalmasat sem, ami általában és a köztudatban a vezércikk előrendű kelléke, sajátossága, sőt lényege. Az a valaki tehát, aki mindjárt az elején összevet fogalmat és címet, hagyományt és látszatot, egyben mindjárt következtet is, méltán gondolhat arra, hogy itt burkoltan és nagyképen, a témahiányban szenvedő újságíró téma-puffasztásáról lehet csak szó.

Ezzel szemben áll az, hogy a vezércikk legyen általános érdekű. Már pedig ma alig van család, melynek szűkebb vagy szélesebb köréhez ne tartoznék szervesen vagy lazabban egy doktor ur, egy mai, egy kisebbségi doktor ur, aki a munkájától akár haza se jöjjön.

Hiszen a munkájától bizvást maradhatna a doktor ur, de vannak hozzátartozók: feleség, gyerekek, esetleg apa, anya, de legalább valamelyes oldalági leszármazottak.

A levegőben, a ma levegőjében van ez a valami. Valami riadt, valami titkolt és állandó féltékenység, valami könyörtelen, permanens, magától értetődő lehetőség, egy iszonyatos megoldás, melyről nem beszél senki, de ami a legközelebb érintésre kicsapódik a lelkekben mint remegés, olykor a homlokokon mint verejték.

Hát ez a valami ennek a cikknek a tulajdonképpeni tárgya. Ez a valami, amiben a mai kisebbségek élnek, fudokolnak és pusztulnak. Ezt a valamit talán a végzet lehetetlenség nevezhetnénk, ha szeretnénk az ilyen kapcsolódásokat. Ettől eltekintve, a magunk részéről, soha megalkodásosabb újságírókat még nem írtunk, mint erről a doktor urról, aki még nem jött haza...

A doktor ur ügyvéd. Szabványos kisebbségi ügyvéd, feleséggel, két nagy gyerekkel, kezdődő érzelmesedéssel, zátonyra futott egzisztenciával, behajthatatlan követelésekkel, és azaz a kereset-csökkenéssel, melyből, ha a doktor ur elcsen egy pakli tizes dohányra valót, a család aznap nem reggelizik. És ez nem egy megalapozott, ezt tessék szóról-szóra érteni, sőt hozzátesszük, hogy a család néha még akkor sem reggelizik, ha a doktor ur lemond az aznap nikotin-felvételéről. De az intellektuel-nyomorított vagy újat vagy semmit.

A doktor ur környezete a következő tagokból áll:

Feleség. Az a megtestesült szelidség, aki minden nap új és új csodákra képes. Ez a csodálatosság azzal kezdődik, hogy reggel van kedve és ereje kikélni az ágyból.

Lánygyerek. Kereskedelmi végzet, most ház munkákkal foglalkozik. Tisztasági mániája van, egész nap surolja, porolja, szellőzteti a lakást és néha, mikor a harisnyáját stoppolja, sír.

Fügyerek. Érettségizett, jogász, pénzre való szükség, hogy felmenjen az egyetemre.

Póli néni. A doktor ur nagynénje. Nyolcszázhatvan lej nyugdíja van, amit tartása fejében kifizet, de ha vasárnap nincs térszta, toporog és azzal fenyegetőzik, hogy szedi a sátriját és elmegy. Ilyenkor a család riadtan néz, mert a Póli néni nyugdíja az egyetlen befizetési alap.

Mert a doktor urnak van egy háza, igaz, hogy többek közt ötvenegyezer lej adóhátrahálal is meg van térelve. Az árverés pedig szintén kizárólag Póli nénitől függ. Ha ő meg, megy a ház is.

Egyebekben a család összeszorított fogakkal élja a senyvedést. Hívó, magyar, keresztény család.

A riport tulajdonképpen ott kezdődik, hogy a család felháromig várta a doktor urat az ebédel. Ebédre almaleves volt és barátfül. Ebéd után az anya tévovázva seprte össze a szobákat.

Tisztázódik a marseillei királygyilkosság háttere

Lüttichben mondották ki a halált Sándor királyra és az egész szerb kormányra

A belga rendőrség lelep'ezte a Belgiumban működő horvát terrorszervezeteket, amelyek véstörvényszék elé idézték Pavelics Ante dr.-t is — Csehszlovákiában letartóztatták a titokzatos Vondracsek Máriát, bukarestben jelentkezett az a bizonyos Pavelescu, aki mögött a francia rendőrség Pavelics dr.-t sejtette

Ismét Uzonovics kapott kormányalakítási megbízást Belgrádban

Páris, október 23.

A Sándor király ellen szőtt összeesküvés nemzetközi nyomozása újabb meglepő fordulatokkal szolgál. A „felelőssé ténen” országok sora az elmúlt vasárnap kettővel bővült. Két olyan országgal, amelyekről ilyen értelemben eddig még szó sem esett, sőt az egyik előjárt a Magyarország ellen irányult gyanúsításban.

Belgium és Csehszlovákia kerültek most kellemetlen helyzetbe s ez a tény most arra ad alkalmat az egyre inkább magához térő francia sajtónak, hogy őszintén feltegye a kérdést: vajon most Csehszlovákiát és Belgiumot is felelőssé kell tenni, vagy éppen megvádolni a büntözésséggel azért, mert nem tették meg a szükséges intézkedéseket?

A váratlan és erősen meglepő fordulatokról egyébként az alábbi jelentések számolnak be kimerítően:

A NEVEZETES ÚJ NYOM BELGIUMBAN

A párisi rendőrség felkérésére kötelességszerűen Belgiumban is bevezették a vizsgálatot a horvát menekültek működésének kivizsgálására. Maga a francia sajtó is erős meglepődéssel állapítja meg azt a tényt, hogy Lüttichben három menekült horvát egyesület is működött vallási és kulturális cégek alatt s a belga rendőrség mégsem gondolt arra, hogy itt is volna keresnivalója a merénylettel kapcsolatban. Belgiumban csak most kerekedett igazságot, amikor Liegeben letartóztattak egy dalmát menekültet, aki Stipe néven szerepelt ott, rövidesen azonban megállapították róla, hogy azonos Pérics horvát menekülttel, a horvát Ustasaga egyik vezető tagjával. Ez a letartóztatás

— Nem tudom, hol lehet apátok...

E mondat még könnyed volt. Inkább gyanúsítással és zsörtölődéssel.

A fiu felhúzta a vállát: „hol lehet, hol lehet, bizonyára dolga van”.

Ezután inkább csend volt és ha beszéltek, az erőltetetten zajos és vidám.

Négy óraker az anya nem bírta tovább. Felugrott:

— Soha hír nélkül ilyen sokáig nem maradt el. — Nem mondta, hogy ki, de mindenki tudta. Most rövid házinyomozást vezettek be, bár úgy mellékesen és érintgetve a dolgokat, melynek során általános megdöbbenést keltett, hogy a lány látta az apját felkelni — amint mondta — úgy reggel hat óraker, mikor is az íróasztalához ment, ott valamit mutatott és mint ha sóhajtott volna...

Aztán reggel nyolceker elment és azóta nincs sehol.

Két óra múlva az volt a helyzet, hogy a mama a diványon feküdt vizes ruhával a fején, a lány szvettért kapott magára, kiosont és titokban végigszárgulodta a szomszédokat, ahol úgy mellékesen megkérdezte, nem látták-e az apját. Eredmény nélkül és kissé sápadtan lopózott haza.

— Hol voltál? — riadt fel az anyja.

— Sehol — mondta a lány közömbösen és

még szerdán történt, a belga rendőrség azonban nem akarta ok nélkül izgalomba hozni sem magát, sem a francia rendőrséget, s ezért egyelőre hallgatott az ügyről. A dolog azonban egyre érdekesebbnek ígérkezett. Pérics bevallotta, hogy az igazi neve nem is az, amit a rendőrségnek sikerült megállapítania, hanem Percek és valóban egyik vezére az Ustasának. Azt azonban tagadja, hogy a merénylet-hez valami köze volna.

A gyanús adatok azonban egyre jobban gyűltek Percek-Pérics ellen. A házkutatás alkalmával nagyobb mennyiségű német, francia és belga pénzt találtak nála. Megállapították, aztán azt, hogy júliusban Franciaországban utazgatott. Percek igyekezett megmagyarázni a pénz eredetét és célját, sőt franciaországi ut-

Lüttichben szervezték meg a nagyszabású összeesküvést

A lüttichi nyomozás gyors és megdöbbentő eredménnyel járt. Az egyik horvát egyesületnél tartott házkutatás során íratok kerültek elő, amelyekből minden kétséget kizáróan meg lehetett állapítani, hogy ez a horvát egyesület egész Európára kiterjedő szervezettel állott összeköttetésben, hatalmas propagandát fejtett ki a független Horvátország érdekében, titkos gyűléseket tartott és az egyik ilyen titkos gyűlésen határozatot hoztak nemcsak Sándor király, hanem az egész szerb kormány meggyilkolására. Ugy látszik azonban, hogy a bel-

ját is. Bevallotta, hogy a Turinban letartóztatott Pavelics Antetől nagyobb összegeket kapott azzal a megbízással, hogy megszervezze a horvát függetlenségi mozgalmat azokban a városokban, amelyekben éppen tartózkodik. Eddig Németországban, Olaszországban, Franciaországban és Belgiumban utazgatott. Magyarországon sohasem járt. Az igaz, hogy Párisban találkozott a marseillei terroristákkal is, de megbeszélést velük nem folytatott.

A nyomozás és a beszerzett adatok alapján a belga rendőrség szükségesnek látta a további nyomozást. Percek ellen egyelőre hamis utlevélhasználat miatt emeltek vádat, hogy módjukban legyen fegyásban tartani. Aztán nyomozni kezdték a lüttichi horvát egyesület után.

gumi horvát szervezetek és a függetlenségi mozgalom legfőbb vezére, Pavelics dr. között nézeteltérés keletkezett ebben az ügyben, mert a lüttichi egyesület vezetősége felhívta Pavelics dr.-t, hogy jelenjék meg az ottani vészbiroság előtt s nyilatkozzék, hogy tudomásul veszi-e a határozatot, vagy nem. Ezt a felhívást egyébként a Nezaviszima Hrvatska Drzava (Független Horvát Állam) című Párisban megjelenő lap is közölte.

A belgiumi rendőrség meglepő megállapításai természetesen igen nagy izgalmat keltettek Párisban is. A francia sajtó

— Na, tényleg megnézem — ugrott fel a fiu és távozott. Végigjárta az összes ismerősöket, vendégloket, klubokat.

Utána az anya is megindult a lányával. Szótlanul rótták a kisvárosi utcákat.

Valamivel éjfél előtt találkoztak otthon.

— Nincs — mondta a fiu és keze tehetetlenül csattant combján.

Az anya és a lánya rámeredtek.

És a lakást lassan kezdte betölteni a kétségbeesés, a reménytelenség, a tragédia, az, amittől titokban és tulajdonképpen mindnyájan és már évek óta tartottak...

Eppen a tizenkettőt ütötte, mikor az anya szívéhez kapott és elájult.

Két rémült, aggódó arc hajolt föléje.

Két rémült, aggódó arc hajolt föléje.

★

A cikk tulajdonképpen tárgyán nem változtat semmit az, hogy a doktor ur délelőtt találkozott egy osztálytársával, aki kocsiával volt a városban. És hogy a doktor ur kiment hozzá egyik közeli faluba és úgy három óraker ért haza a doktor ur és a pityókás ember kedves rémildözésével csodálkozott, hogy a családjá még ébren van...

Jólvégződés eset ez de azért egy kicsit talán mégis benne van az egész kisebbségi sorstragédia.

tó egyszerre a belgiumi horvát menekültek kérdése felé fordult s a legkülönbébb találgatásokkal és következtetésekkel beszéli körül a kényes kérdést. Felőlő-e Belgium azért, mert határain belül nyugodtan dolgozhattak a horvát terroristák? Amennyiben pedig Belgium felelős, akkor miért nem felelős Franciaország, amelynek területén a merényletet elkövették? A merénylet nyilvánvalóan belügye marad Jugoszláviának, hiszen nem tételezhető fel, hogy akár Belgiumban, akár Franciaországban segítték volna a terroristákat véres szándékuk keresztülvitelében. A rendőrségnek azonban kétségteljesen nagyobb figyelmet kell szentelniük ezután a külföldi menekültek tevékenységének.

Lámcsak, milyen érdekesen kezd kialakulni a felelősség kérdése most, a nyomozás legújabb eredménye után?

CSEH ÁLLAMPOLGÁR A TITOKZATOS VONDRACSEK MÁRIA

A másik feltűnést lelő megállapítást maga a félhivatalos francia lap, a Matin tette. Bologne sur Merből kapott tudósítás alapján jelenti, hogy a marseillei merénylet összeesküvői között szereplő titokzatos szőke nő, aki Vondracsek Márián néven keresnek cseh állampolgár. Apja, Vondracsek cseh bányász 1923-ban telepedett le Franciaországban. Vele volt leánya is, 1928-ban azonban a szép, szőke leány férjhez ment egy cseh állampolgárhoz és visszaköltözött Csehországba. További életéről a most is Franciaországban élő édesapja nem tud semmit, a lapokban közölt fénykép után azonban azt állítja, hogy az ő leánya az a nő, akit a rendőrség keres s aki a nyomozás adatai szerint fegyvert és pénzt vitt az összeesküvőknek és Pavelics horvát függetlenségi vezér társaságában volt.

A francia rendőrség az adatokat azonnal közölte a prágai rendőrséggel, amely természetesen megindította a vizsgálatot a Vondracsek Mária szerepének a tisztázására.

TISZTAZÓDIK-E
PAVELICS ANTE SZEREPE

A lütti megállapítások új megvilágításba helyezik Pavelics Ante dr. szerepét is. Joggal feltehető ugyanis az, hogy Pavelics Ante nem helyeselte a merénylet tervét s emiatt idézték meg a lütti horvát vészbírók elé. Igen ám, de a francia rendőrség megállapítása szerint a merénylet idején Pavelics Ante egy szőke nő kíséretében — ez a nő Vondracsek Mária! — Franciaországban járt, sőt megszállott az egyik marseillei szállóban is. Pavelics bukaresti vasuti irodaigazgató neve alatt. Ha a francia rendőrség megállapításai helytállóak!

Azonban nem helytállóak. Kiderült, hogy amennyire könnyelmű és gondatlan volt a francia rendőrség Sándor király életének a biztosításában, annyira kapkodó a merénylet hátterének felkutatására irányuló nyomozásban is. Kétségkívül veszi felületés vizsgálata megállapításait s nem sokat törődik az adatok helyességének ellenőrzésével.

JELENTKEZETT BUKARESTBEN
AZ ÁLLITÓLAGOS „PAVELICS”

Azt a hírt, hogy a francia rendőrség megállapítása szerint Pavelics Ante dr. egy szőke nő kíséretében Pavelics álnév alatt és bukaresti utlevéllel Marseilleben volt, közölték természetesen a bukaresti lapok is, mindössze azt nem hangsúlyozták ki, hogy az állítólagos Pavelics és szőke kísérője román utlevéllel utaztak. Amint a fejlemények mutatják, ez az óvatosság fölösleges volt. Alig jelentek meg ugyanis az erre vonatkozó közlemények, izgatottan jelentkezett a bukaresti rendőrség egy ur s előadta, hogy ő az a Pavelics, aki szeptember 30-án Marseilleben volt s az ő neve valóban Pavelics és valóban irodafőnök a CFR vezérigazgatóságán. A rendőrség a sziguranához küldötte Pavelics urat, aki aztán ott megismételte a vallomását. Előadta, hogy éppen szeptember 15-én kapta ki nyári szabadságát. Elhatározta, hogy mint vasutas, kedvezményes jegyeket ker s európai körutazást csinál. Először Berlinbe ment, aztán Párisba, majd — tengeri kikötőt is látni akart — Marseillebe. Éppen szeptember 30-án volt Marseilleben és a Little Palace-szállóban lakott, amint azt a nyomozás Pavelics Ante dr. terhére megállapította. A szállóban felírták a nevét és utlevelének a számát. Marseilleből Nizza felé utazott el, Nizzából pedig Brüsszelbe, amint a nyomozás — megint csak Pavelics ter-

hére — ezt is megállapította. Október 10-re itthon volt, mert a szabadsága lejárt.

— És az a szőke nő, akivel Pavelics Pavelics utazott s aki a feltevés szerint azonos Vondracsek Máriával? — kérdezték Pavelicsot.

— Az a szőke nő — mondotta — az én feleségem volt. Vele együtt utaztam, közös utlevéllel. Mindenütt velem volt, tehát Marseilleben is.

Ez a „rejtély” tehát, minden nagyobb rendőrségi erőfeszítés nélkül, tisztázódott. A bukaresti sziguranca nyomban táviratozott a francia rendőrségnek, hogy hagyja fel ezt a „nyomot”, mert a marseillei Pavelics igazi Pavelics volt s Bukarestben személyesen jelentkezett.

PAVELICS
KIADATÁSÁNAK A KÉRDÉSE
A Turinban letartóztatott Pavelics An-

Előkerült a titokzatos Vondracsek Mária is

A Vondracsek Mária kilétével kapcsolatban történt francia megállapítás hatása alatt a cseh rendőrség is nyomban működésbe lépett. Könnyű dolga volt. Hamar megállapították, hogy Vondracsek Mária Kladnóban tartózkodik. Neunovics Boris jugoszláv származású cukrásznak volt a felesége egyideig, jelenleg azonban férjétől különváltan él s alkalmazott az egyik ottani cukrászdában.

A rendőrség letartóztatta az elváltan élő asszonyt, vallomását azonban még nem adott ki semmiféle jelentést, noha igen könnyű volna megállapítani, hogy a kladnói Vondracsek Mária otthon tartózkodott-e a merénylet idején, vagy pedig „európai körúton” volt, ami egy cuk-

te dr. és Kvaternik Egon kiadatásának a kérdése az újabb jelentések szerint még hetekig elhúzódhatik. Az olasz hatóságok ugyanis csak az illetékes fellebbviteli bíróság határozata alapján adhatják ki a két foglyot. Kivételt csak abban az esetben tehetnek, ha Pavelics és Kvaternik maguk kéri kiadatásukat. Ezen esetben az eljárás mellőzhető és a két horvát menekültet azonnal kézhez kaphatja a francia rendőrség.

Turini jelentés szerint nem valószínű az, hogy Pavelics és kísérője maguk kéri kiadatásukat, bár a nyomozás legújabb adatai szerint a helyzet jelentékenyen megváltozott s ma már nehezen lehetne azzal vádolni Pavelicsot, hogy köze van a merényletnek. Ezt a gyanút egyébként Pavelics és Kvaternik az olasz rendőrség előtt igen határozottan vissza is utasították.

rászalai alkalmazottnál valóban gyanús jelenség lenne. Lehet, hogy jugoszláviai származású férjével kapcsolatban van a rendőrségnek tudakozódni valója tőle.

A MAGYAR KÖVET TILTA-
KOZOTT PARISBAN ORSZÁGA
MEGRÁGALMAZÁSA ELLEN

A bécsi Telegraph Párisból kapott jelentése alapján közli, hogy a párisi magyar követ vasárnap kihallgatáson volt Laval francia külügyminiszternél s ebből az alkalomból

felszólalt azok miatt a támadások és rágalmaszások miatt, amelyeket a francia sajtó a marseillei merénylettel kap-

csolatban Magyarország és a magyar kormány ellen megkockáztatott. A követ hangsúlyozta, hogy most már a nyomozás adataira hivatkozva is állíthatja: sem a magyar kormány, sem egyetlen magasabbrangú magyar állami tisztviselő nem tartott kapcsolatokat a horvát menekültekkel.

Laval külügyminiszter kijelentette, hogy a francia kormány nem is gondolt arra, hogy Magyarországot kapcsolatba hozza a marseillei merénylettel.

A francia kormány éppen ellenkezőleg, mindent megtett és megtesz, hogy megnyugtatólag hasson a francia közvéleményre s megakadályozza a konfliktus elfajulását.

Újra Uzonovics kapott megbízást a jugoszláv kormány megalakítására

— Szó sincs rendszerváltozásról — mondja az újra kinevezett miniszterelnök.

Jelentettük, hogy az Uzonovics-kormány benyújtotta lemondását a Sándor király halála után kormányzó régenstancnak. A régenstanc elfogadta a lemondást, de

az új kormány megalakításával is Uzonovicsot bízta meg.

A kormányváltással kapcsolatban önként előtérbe került az a feltevés, hogy Jugoszláviában politikai rendszerváltozás áll be. Ezt a reményt Uzonovics mindjárt a kinevezésekor lehűtötte. Jelentéseink szerint a megbízás után az alábbi nyilatkozatot tette:

— Az új kormány megalakításánál senki sem jöhet számításba, aki nem feltétlen híve az eddig követett jugoszláv politikának úgy belpolitikai, mint külpolitikai tekintetben. Az új kormány alapelvei: Jugoszláv monarchia a Karagyorgyevics jogára alatt, a nemzeti egység és a jelen alkotmány és államszervezet tökéletes fenntartása. Jugoszlávia egységes és oszthatatlan. A külpolitikai program: a szövetséges és barátságos államokra támaszkodó irányzat a jelenlegi határok megtartásával.

PÁL RÉGENSHERCEG TAVIRATA
LEBRUN ELNÖKNEK

Lebrun francia köztársasági elnök a temetés után, amikor elhagyta Jugoszláviát, a határról még egy táviratot küldött a jugoszláv királyi családnak. Erre a táviratra Pál régensherceg válaszolt az alábbiakban:

— Sándor király a háboru alatt megismerte a háboru minden borzalmát s így nagyra becsülte a béke áldásait. Franciaország iránt különös szeretettel viselkedett, mert szemében Franciaország személyesítette meg a béke gondolatát. A francia barátság hagyomány, amely apáról-fiúra száll. Az ifjú király is követni fogja az apja példáját.

KEGYELMET KAPOTT KOROS-
SEC, A SZLOVÉN NÉPPÁRT
VEZÉRE

Belgrádi jelentés szerint Korosec, a szlovén néppárt vezére kegyelmet kapott, vagyis visszanyerte szabadságát. Korosec apátot életfogytiglan internálták, Sándor király halála alkalmával azonban részvétáviratot küldött a kirá-

lyi családnak s aztán koszorút helyezett el a király koporsóján Zágrábban. Zágrába felsőbb engedéllyel utazott, aztán visszatért száműzetési helyére, amelyet most véglegesen elhagyhat.

Vannak olyan hírek is, hogy az ugyan-csak internált horvát vezérek is kegyelmet kapnak. A horvátok különösen Macsek sorsára kíváncsiak. Macseket jóideig rabkórházban kezelik, mert száműzetése alatt komoly betegséget kapott.

A királygyilkossággal kapcsolatban egyes hírek szerint Macsek is részvétét

fejezte ki. Most aztán kezelőorvosa után Macsek nyilatkozatot adott. Kijelentése szerint valóban sajnálkozását fejezte ki annak idején a tragikus véget ért Sándor király sorsa fölött, ténylegesen azonban nem küldött részvétáviratot. Ezt csak abban az esetben tehetné volna meg, ha mint szabadember szerepeltetett volna. Így, rabságában, arra a feltevésre adott volna alkalmat, részvétének hivatalos formában való kifejezésével is, hogy nem ösztöne s csak a sorsán akart könnyíteni.

Rohamosan emelkedik a külföldi gyarmatárak ára

Spekuláció folyik a minimális készletekkel

Bukarest, október 23.

A belföldi fűszer- és gyarmatárpiacon tekintélyes áremelkedés állott be. A drágulást kizárólag a külföldről származó áruknál lehet észlelni, miután azok behozatala most teljesen lehetetlen, a régi készletek pedig kifogyóban vannak. Bukarestben a fűszerárak ugyiszólván naponta változnak és az áremelkedések párhuzamosan rendkívül megélnékül a kereslet is ezekben a cikkekben. Az a kevés importcég, amelynek még van áruja, most már spekulációból is visszatartja és csak a legtrikább esetben ad el naponta magasabb árak mellett. Különösen megdrágult a rizs, kilónként 3 lejjel, a szardella 4 lejjel, az olívolaj 2 lejjel.

Kisgyermekével együtt öngyilkos akart lenni az amerikai gyermekrabló felesége

Newyork, október 23

Amikor a newyorki törvényszék Hauptmannnak, a Lindberg-gyerek elrablásával és meggyilkolásával vádolt banditának a kiadását a new-yersey-i törvényszékhez elrendelte,

Hauptmanné kisgyermekét felkapva, felrohant a ház legfelsőbb emeletére és a mélységbe akart ugrani.

Ebben a szándékában a ház lakói megakadályozták.

Hauptmann egyébként tegnap szállították a new-yerseyi törvényszék fogházába. Anikor a menet a fogház ülétele elé érkezett,

az ott várakozó tömeg megtámadta a gyermekrablót és agyon akarta verni. A rendőrök azonban közbeléptek és valóban meg kezéiből.

Köröznek egy sikkasztó
bánsági adóisztviselőt

Temesvár, október 23

A temesvári ügyészség közölte, hogy adott ki Tibu Andor eselnicai adóhivatalnok ellen, mert bebizonysodott, hogy ezer lejt elsikkasztott. A sikkasztó adóisztviselő már napokkal ezelőtt nyomtalanul eltűnt állomáshelyéről.

Kormányváltás várható az Epoca szerint

Bukarest, október 23

Az Epoca feltűnéskeltő cikket közöl. Eszerint rögtön a hadgyakorlatok véget értével, fontos belpolitikai eseményekre kerül sor s így még ez a hét igen mozgalmasnak ígérkezik. Már szombaton híre járta, — írja a lap —, hogy kormányváltás küszöbén állunk. Az uralkodó fontos változásokra gondol az ország politikáját illetően.

Politikai körökben szükségesnek látják véglegesen likvidálni Titulescu le-

mondásának eredeti okait s ezért kívánatosnak azt is, hogy Románia újabb tanujelét adja a francia politikához való ragaszkodásának. Ennek formája az volna, hogy az uralkodó Titulescu-kormányt nevez ki, aminek ugyan sok nehézsége van, de mégis megvalósítható. Az tény — szögezi le az Epoca —: tisztulási folyamat készül, mert így nem mehet tovább s olyan tekintélykormányra van szükség, amelynek mozgási szabadsága lesz.

A közlést persze fenntartással kell fogadni.

Hát szabad ilyen „tanárt” megtűrni a katedrán?!

Képtelen és lelháborító botrány a kolozsvári tanonciskolában

Kolozsvár, október 23.

A lelkiismeretlenség és a felelőtlen elfogultság megdöbbentő botrányt termelt ki szombaton Kolozsváron.

Barthou temetésével kapcsolatban a városi tanonciskola is gyászünnepélyt tartott, amelyen a merénylet tragikus sorsu áldozatairól Napoleon Petru nevű román tanárnak kellett előadást tartania. Ez a „fényes” nevű tanár aztán előadás közben tanubizonyosságot tett rosszindulatú korlátoltságáról és olyan mértékű felelőtlenességéről, amelyért megérdemelné, hogy minden további nélkül örökre eltűnjék a katedrától. Nem az áldozatokat méltatta, hanem Magyarországot ellen rugtatott ki, azt fejtegetve, hogy a magyarok összeesküvésének egyenes következménye volt ez az aljas merénylet.

A tanonciskola növendékei között vannak magyarok is sokan. Ezek közül a magyarok közül az egyik Mátyás Károly szabóinas, nem tudta magába tartani fájdalomát és felháborodását. Közbeszólt, hogy talán még sem úgy van az,

ahogyan a tanár ur állítja. Napoleon Petru durván leintette a fiút s folytatta az előadást. Mátyás Károly azonban magán érezte égni a román fiúk szemének a tüztét. Nem bírta tovább. Felugrott:

— Tanár ur, bennünket, magyarokat sért az, hogy igazságtalanul vádol.

És erre az a Napoleon Petru, aki

nem szégyenlette vádaskodni egy egész nemzet ellen s ezzel kinyitni minden magyar érzékénységét, mint valami megvadult állat, nekierőlt a gyermeknek, ütni és püfölni kezdte s addig verte, amíg a szerencsétlen gyermek orrán-száján megindult a vér s még akkor sem hagyta volna abba, ha Mátyás Károly ki nem szalad a tereméből.

Többet nem is írunk. Nincs szó, amely méltó volna felháborodásunk kifejezésére. Mátyás Károlyt azonban a szívünkbe zárjuk. Emberségesebb ember ő, mint tanára, ez a Napoleon Petru, akit viszont nagyon szeretnénk, ha felbukkanna minél előbb elfeledtetnének velünk.

A tábla jogosnak mondta ki 11 szatmári vasutas elbocsátását

Nagyvárad, október 23

A CFR vezérigazgatósága 1931-ben a szatmári üzletvezetőség területén 15 olyan magyar vasutast bocsátott el nyelv nemtudás indokával, akiknek 20 éves szolgálati múltjuk van. A vasutasok névszerint a következők: Fehér Vilmos 1911-ben mint fékező, Mészáros András szintén 1911-ben mint fékező, Peleskei József 1910-ben mint munkás, Fülöp Albert 1913-ban mint fűtő, Darabos János 1914-ben mint fűtő, Bucs Vilmos 1912-ben mint munkás, Pataki István 1913-ben mint fékező, Domokos Antal 1914-ben

mint munkás és Sejtő György 1912-ben mint munkás léptek a vasut szolgálatába. Az itt felsorolt 11 vasutas, akiket végkielégítés nélkül tett ki az utóára a CFR vezérigazgatósága, közigazgatási per útján kerestek jogorvoslatot a rajtuk esett sérelemért. A tábla elsőfokon most tárgyalta az elbocsátott vasutasok ügyét és a köztisztviselői statutum 35. paragrafusára hivatkozva, amely kimondja, hogy y bármely köztisztviselő végkielégítés nélkül elbocsátható, ha nem tudja az állam nyelvét, elutasította a vasutasok keresetét. A vasutasok felbevezést adnak be.

Erdélyben is ismert színésznő öngyilkossága Versecen

Temesvár, október 23

A Bánság fővárosában nagy feltűnést kelt az a hír, hogy Harsányi Margit színésznő, aki valamikor Temesváron játszott és közkeletűségnek örvendett, a jugoszláviai Versecen öngyilkosságot követett el. A jónévi színésznő morfi-ummal megmérgezte magát és meghalt.

A Bégába ölte magát, mert rajtacsípték a lopáson

Temesvár, október 23

Gerendai Sándor dr. orvos feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Hunyadi-úton levő lakásáról mintegy 15 ezer lej értékű képzőművészeti holmit eltűnt. A detektívek hamarosan Trutza Mária 20 éves szobalányt vették gyanúba, aki az orvosnál szolgált. Elindultak vele, hogy bekísérjék a rendőrségre, amint azonban a Bégahidon áthaladtak, a cseléd lány kiszakította kezük közül magát s a folyóba ugrott, amelyben pillanatok alatt elmerült s nem bukkant fel többé.

Holttestét még eddig sem tudták megtalálni. Ezzel szemben az öngyilkos szobalány egyik ismerősénél hiánytalanul megtalálták az eltűnt holmit, amelyet valóban Trutza Mária lopkodott el. A szobalánynak állítólag emlegette is, hogy ha felfedezik lopkodásait, öngyilkos lesz, mert nem tudná elviselni a szégyent.

Harminc resicai iparost megfosztott berendezésétől a betegségélyző

Resica, október 24.

Resica iparostársadalmában nagy megütközéssel tárgyalják a társadalombiztosító pénztár közegeinek kiméletlen eljárását. Még szombaton történt ugyanis, hogy a betegségélyző végrehajtója sorra járt mintegy harminc kisiparost, aki hátralekban volt járulékaival s berendezésüket beszállította a pénztár raktárába.

Az iparosok elhatározták, hogy tiltakozni fognak a rajtaütésszerű foglalkások ellen.

Öngyilkos lett a nyomorba került öreg házaspár

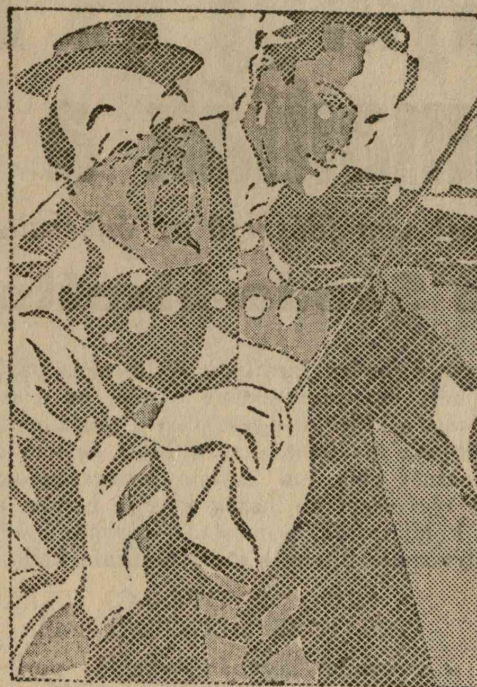
Budapest, október 23

Az Erdélyi-utca 10 szám alatti bérpalota ötödik emeletéről

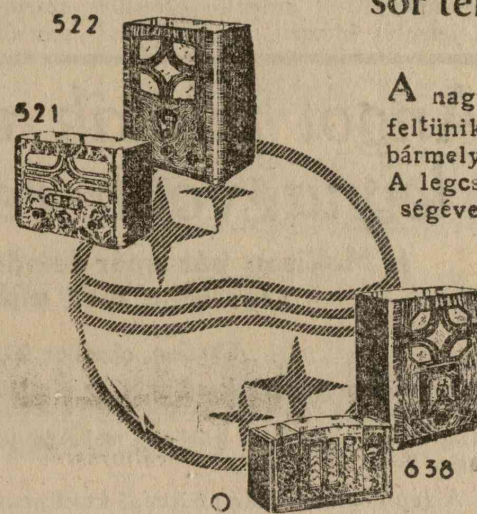
az utcára vetette magát Sonnenfeld János 62 éves volt tisztviselő és 45 éves felesége, Rónai Hermin.

Sonnenfeld a Park-szállóban, felesége a Bristol-szállóban volt tisztviselő jóideig, öreg korukra azonban állás és kereset nélkül maradtak és nagy nyomorba jutottak. Az öngyilkosságot mindketten hálójában követték el. Koponyaalapi törést szenvedtek és a helyszínen meghaltak.

Közönséges vevőkészülékkel csak félműsört hall, mert egyik leadóállomás a másik elé tolul

Az új PHILIPS hajszaifinom szelektíválása biztosítja minden műsor teljességét és tiszta hangzását

A nagyszerű új PHILIPS beállításánál rögtön feltűnik a hangelkülönítés finomsága. Europa bármely állomását azonos könnyedséggel foghatja. A legcélszerűbb elforgatás a sebesség és a sebességével vágja el az egyes adóállomást a másiktól.

A Philips mérnökök ezen elsőrangú új készülék szelektíválási képességét a legszélsőbb végletig okozták.

PHILIPS

A világ legnagyobb rádióműveit

Sérelem-gyűlések Bukarestben

Bukarest, október 23.

A különféle érdekképviseletek vasárnap délután gyűléseket tartottak a fővárosban. A központi Sfatu Negustoresce székhelyén az exportörök szövetsége ülésezett Axenfeld elnökletével. A szónokok valamennyien követelték a kontingentálás rendszerének a megszüntetését s többek közöttük sérelmezték Manolescu-Strunga ipar- és kereskedelemügyi miniszter új átméleti rendszerét is.

A kereskedők és iparosok szövetsége a december 20-iki munkakamarai választásokkal összefüggésben tartott ülést.

Az egy blokkba tömörült Gazdasági Front, Városi Adósság Szövetsége, Kisgazdák Szövetsége, Vagyonvédő Liga és más adósvédő egyesületek vezetőségi tagjai szintén ülést tartot-

tak s azokkal a nehézségekkel foglalkoztak, amelyekkel a romániai adósság még mindig küzdenek. Aki kibizottságot választottak, amely munkaprogramot dolgoz ki s azt a szerdai értekezleten elő is terjeszti.

A Gib-teremben a volt frontharcosok, rokkantak és hadiözvegyek szövetsége tartott kongresszust, amelyen Sendaru elnök vasuti szabadjegyet, nyugdíjmelést, házhelyet és más kedvezményeket követelt. A beszédrel kapcsolatban a résztvevők között

véres verekedés keletkezett. Sendaru híveit a hallgatóság többi része megrohanta s börtöl, sőt mankóval is ütni kezdte. A közelharcban számosan megsebesültek s a mentők részesítették őket első segélyben. Két hadirokkantat kórházba kellett szállítani.

Harmadszor írják ki a nagyvárad Rimanóczy-lúrdó pályázatát

Nagyvárad, október 23

A Rimanóczy-lúrdó bérletére hirdett árlejtést a bukaresti legfelsőbb árlejtési bizottság másodszor is megsemmisítette. Az első pályázatot, melyet formai okokból semmisítettek meg, a „Réva” részvénytársaság neve alatt Dancea Jakab városi tanácsos és Joanescu tanár városi tanácsos felesége pályázták meg. A második pályázatot, melyet most újra formai hibák miatt semmisítettek meg, Bika Lajos szenátor a tenkei autóbussz-társaság igazgatója nyerte meg. A pályázatot a városi tanács most újra kiírta.

Esti jelentés

BUDAPEST

A budapesti jugoszláv követ a mai napon megjelent a magyar külügyminis-teriumban, ahol egy Budapesten tartózkodó horvát egyén körözésének elrendelését kérte. Az illető, akinek nevét egyelőre nem hozták nyilvánosságra, bünrésze a Sándor király elleni összeesküvésnek.

RÓMA

Az olasz sajtó most közli Pavelics ki hallgatásainak eredményét. Eszerint a horvát emigráns vezér a leghatározottabban tagadja, hogy résztvevő a merénylet előkészítésében, és hogy bárkinek utasítást adott a merénylet végrehajtására. Aki ennek ellenkezőjét mondja, az hazudik. Az emigráns vezér egyidejűleg hosszú időre visszamenőleg pontos alibit igazolt.

ATHÉN

Jaunopolosz belügyminiszter benyújtotta lemondását.

SINGAPORE

A nagy repülőverseny jelöltjei befejezték az utat, amelynek eredménye 52 óra 32 perc az eddigi 161 óra 45 perccel eredménytelenségben szemben.

Chamottegyár keres

önálló, chamottegyári szakmában kellő tapasztalattal rendelkező

vegyésszmérnököt,

aki úgy az anyaganalízis, mint nyersanyaggyártás és égetés terén kellő gyakorlattal bír. Ajánlatokat eddigi működés megjelölésével „Szakértő” jelképre Rudolf Mosse hirdetőjébe, Cluj kérünk.

A kis pártok „kormánybuktató” akciója

Bratianu György és Argetoianu élesen támadták a kormányt

A georgisták szerint most sem időszerű az óliberálisokkal való egyesülésük

Kiket vádol a Skoda-bizottság jelentése

Bukarest, október 24.

Nyilván a kormánypárt belső széthúzásaira spekulálva, az ellenzék, kivált képpen azonban a kisebb pártok, egyre jobban belemelegszenek a szokásos őszi gyűléseikbe, amelyet a parlament megnyitása előtt mindig „kormánybuktató akciónak” szoktak nevezni. Egyelőre főleg a georgisták, továbbá Argetoianu és Averescu hívei fejtenek ki fokozott tevékenységet.

A georgisták vasárnap Vaslui-ban tartották megyei szervezeti gyűlést, amely elé politikai körökben megérhető esélyekkel tekintettek, mert az utóbbi napokban ismét szőnyegre került a két liberális párt egybeolvadásának időközre felbukkanó kérdése: s a helypolitikai időjósok kíváncsian lesték, hogyan nyilatkozik ezuttal az ujliberálisok vezére.

Bratianu György nagyobb beszédben foglalkozott a helypolitikai helyzettel és taktikájához híven élesen támadta a Tatarescu-kormányt, kimélve emellett magát az óliberális pártot, amelynek Bratianu Dinuhoz húzó szárnya elvben a georgistákkal való egyesülés mellett tör lándzsát, különösen olyan alkalmakkor, amikor ezzel fenyegetni akarja a kormányban tulsúlyba került Tatarescu-féle fiatalabb csoportot. Bratianu György mindenekelőtt kijelentette, hogy véleménye szerint Romániában most diktatura van, hiszen az olyan rendszer, amely csak ostromállapottal és cenzúrával tudja uralmon tartani magát, csak ennek nevezhető. A kormány szekerére csupa tülekedő, úzérkedő és áruló kapaszkodott fel.

Ilyen körülmények között szó sem lehet arról, hogy a két liberális párt kibékülhessen és összefoglasson.

Ezt a lehetőséget ugyan ő már számításba vette és hajlandó is megfontolni, de a mostani helyzet nem alkalmas a fuzóra.

A kormányról azért beszélt ennyire megvetőleg Bratianu György, mert annak egyik tagja, Iamandi miniszter, a napokban Jasiban tartott beszédében a georgista pártot jelentéktelen csoportnak mondotta, amellyel erkölcsi szempontból sem lehet szóbaállni, minthogy közvetlenül és közvetve védelmébe vette Duca gyilkosait. Iamandi különben hangoztatta azt is, hogy az óliberális párt nem családi intézmény s hogy a párt Tatarescu személyében nemcsak a miniszterelnökök látja, hanem holnapi vezérét is. Ez a kijelentés Bratianu Dinunak szólt inkább, aki egészen visszavonult dragasani szőlőjébe s onnan adja olykor-olykor jelét a kormány működésével való elégedetlenségének. Itt említjük meg, hogy kétségtelenül a kormány megbízásából Slavescu pénzügyminiszter és Coslinescu dr. egészségügyi miniszter kint járt a pártelnöknél, hogy vele több vitás kérdést tisztázzanak. Értesülések szerint Bratianu Dinu decemberre össze akarja hívni a párt országos nagygyűlését, hogy az megerősítse elnökségét. Ezen a héten különben összeül a párt végrehajtó bizottsága s állást foglal az újabb ellenlétek dolgában.

ARGETOIANU IS TÁMAD

Argetoianu is támadta a kormányt Konstancában.

Gyűlést tartott vasárnap Argetoianu pártja is Konstancában. Argetoianu is kirohant a kormány ellen. A mult győke-rek eltakarítása nélkül — ugymond — beszélni sem lehet az ország helyzetének komoly megjavításáról. A többi politikai pártok el-eloptak ugyan egy-egy hatásos pontot az ő politikai és gazdasági programjából, de ezt csak választási hangulatokért céljából tették s nem tudták az

ország javára fordítani. A liberális párt, amely egyaránt élvezte a nép, az uralkodó, a külföld, ugyancsak a parlament többség bizalmát, megváltozott és semmi hasznát nem tud hajtani az országnak. A régi céget az inasok kezeire bízták, a k k lejárták, a mostani kormánypárt elvesztette hitelét s ezért távoznia kell.

A SKODA-BIZOTTSÁGI JELENTÉS TÖBB MEGALLAPÍTÁSAI

A november közepén összeülő parlamenti ülészek első nagy vitatémája a Skoda-bizottság jelentése lesz, amelyet a bizottság előadója, Bentoiu Aurelián képviselő már javában szerkeszt, hogy még ezen a héten a bizottság plénuma elé terjesszen. Hitelt érdemlő értesülés szerint a jelentés kiemeli, hogy a Skoda-szerző-

dés megkötése során nagy mulasztásokat követett el az akkori kormány: nem kérte ki a hadfelszerelésügyi igazgatóság véleményét, nem kért ajánlatot minél több ágyugyártól s nem igyekezett a lehető legelőnyösebb árakat elérni. Ezért a jelentés hanyagsággal vádolja az akkori kormány katonai és polgári tagjait egyaránt. Allítólag a nemzeti-parasztpárti kormánynak különösen erdélyi szárnyát hibáztatja a jelentés, amely azonban nem követel megtorlást a vádlottakkal szemben, hanem ezt a kérdést a parlament megítélésére bizza. Más értesülés szerint a jelentés csak azokat illetőleg javasol büntügyi felelősségrevonást, akik technikai szerepet játszottak a szerződés nyelbevitésénél, míg a politikusokra vonatkozólag szabad kezét hagy a parlamentnek.

Angol pilóták vezetnek a „világ legnagyobb repülőversenyén”

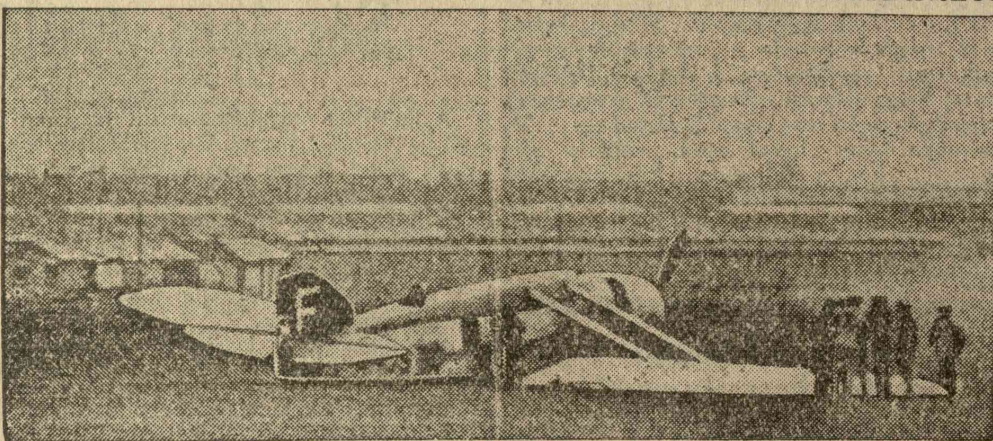
A Mollison házaspár feladta a versenyt — Bukarestben szakitotta meg útját egy francia pilótán

London, október 23

Szombaton reggel kezdődött a „világ legnagyobb repülőversenye”, melyet Anglia és Ausztrália között rendeznek meg.

A repülőgépek már az ázsiai kontinens felett szállnak és az egész világon nagy érdeklődéssel figyelik a jelentéseket.

A LONDON—AUSTRÁLIA REPÜLŐVERSENY ELSŐ SZERENCSETLENSÉGE

Az egyetlen francia repülőgép, amely a versenyre nevezett, a párisi Le Bourget repülőtéren indulásánál lezuhant és súlyosan megrongálódott.

Különösen a Mollison házaspár repülését előzte meg óriási várakozás. A Mollison házaspár, amely Hátsóindiaig vezetett — motorhiba miatt feladta a versenyt. Rajtuk kívül még ötven nem tudták folytatni útjukat. Egyik résztvevő pilótán a francia Chochran kisasszony éppen

Bukarestben szakitotta meg az útját.

Bukarestben különben hiába várták a lejárt öt versenyző érkezését. A versenyt feladó francia versenyzőn kívül egy sem szállott le benzint felvenni Bukarestben.

Londonban hatalmas tömegek várják az utcán a legújabb hűreket. Nagy örömet keltett a jelentés, hogy

a Scott-Black angol pilótapár vezet főként. Hátsó Indiát elhagyták és már az ausztráliai Port Darwin felé tartanak.

Valószínűnek látszik, hogy az angol repülőek érik el elsőnek Melbourne-t s ezzel megszerezik a tízezer fontos első díjat.

Vasárnap paralálták Varsóban a lengyel-magyar kulturális egyezményt

Feltűnést keltett, hogy Pilsudszky marsall két és fél óras tanácskozást folytatott Gömbös magyar miniszterelnökkel

Varsó, október 23

A Varsóban tartózkodó Gömbös magyar miniszterelnök vasárnap délelőtt megtekintette az okenciai repülőteret, aztán a Bemről elnevezett első lovastüzérezred gyakorlatozását. Később a város nevezetességeit mutatták meg a magyar miniszterelnöknek, majd

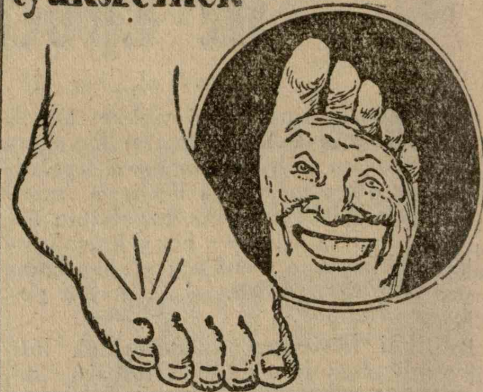
aláírták a lengyel-magyar kulturális egyezmény tárgyalásairól felvett jegyzőkönyveket.

Délben Beck külügyminiszter adott ebé-

det a magyar miniszterelnök tiszteletére.

Délután 5 órakor Gömbös fogadta a külföldi és a belföldi sajtó képviselőit, majd hat órakor megjelent a lengyel-magyar egyesület teáján. Este Maluska varsói magyar követnél volt vacsora és fogadás. Az éjszakát Gömbös vasuti szalonkocsijában töltötte s a kora reggeli órákban indult el Krakó felé. A krakói látogatás csak egy napig tart s aztán Gömbös egyenesen Bécsbe utazik, hogy visszaadja Schuschnigg kancellár látogatását.

Nincsenek többé tyúkszemek

Miért kínlódik a maró, égető és szuro tyúkszemekkel? Vagy sebes, égő és fájo lábával? Hiszen oly egyszerű mindezt bajoktól megszabadulnia. Tegyen a vízbe Saltrates Rodellt, amelynek oxigéntartalma feloldódik és a víznek tejszerű szint ad. Ha lábait ebben a tejszerű vízben áztatja, az oxigén behatol a porusokba és a gyógyító enyhítő savak a baj gyökeréig jutnak. A tyúkszemek felpuhulnak, úgy hogy azokat fájdalom és veszély nélkül egyszerűen kivetheti. A duzzadások, gyulladások, hólyagok mind eltűnnek. Kényelmesen viselhet akár egy számmal kisebb cipőt. A Saltrates Rodell a siker jótéltársa mellett csekély pénzért kapható a gyógyszerárakban, drogériákban és illatszerárakban.

GÖMBÖS NYILATKOZATA VARSÓBAN

A délutáni sajtófogadáson Gömbös többek között a következőket mondotta: — Magyarország és Lengyelország a szabadság és az igazság uttorói voltak olyan korszakokban, amikor Európának ez a részén a többi népek leigáztoságukban tehetetlenek voltak. Nyugat nem mindig értette meg e két nép küldetésének fontosságát. Ebből a megnemértésből aztán súlyos következmények származtak. A két ország Európa egységének két fontos pillérét jelenti. Napoleonnak igaza volt, amikor azt mondotta, hogy Lengyelországon fordul meg, vajjon megálhat-e Európa boltozata. Ennek a boltozatnak Magyarország is fontos támasza. Meggyőződtem arról, hogy azok a tényezők, amelyek a multban a két nemzet fejlődését meghatározták, a jövőben biztosítani fogják a két nemzet együttélését és a kölcsönös jóviszony elmélyülését nemcsak saját érdekükben, hanem Európa békés fejlődésének a jánára is.

SAJTÓHANGOK GÖMBÖS VARSÓI TÁRGYALÁSÁIRÓL

A neves francia sajtóiroda, a Havas-tügnökség szerint Gömbös varsói látogatásának politikai jelentősége az, hogy ezennel a két állam kölcsönös jóindulat-

— Emésztési gyengeség, vészegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, ekcéma, furunkulusok eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan szabályozza a belek annyira fontos működését és a vért biztosan lefrissíti. Az orvosi tudomány számos vezetőféra meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József viz mint alapos és kellemes hashajtó, mindig kitűnően beválik, mert is szoptató nőknél elválasztáskor kiterjedten alkalmazzák.

tal fogja figyelni egymás törekvéseit. — Gömbös leszegelte, hogy magyar felfogás szerint Lengyelországnak a nagyhatalmak között van a helye. Kozlowszky lengyel miniszterelnök pedig hangsúlyozta, hogy a hivatalos lengyel felfogás szerint minden olyan terv kitérő, amely mely Közép- és Kelet-Európa népeinek kölcsönös gazdasági összefüggéseit nem veszi tekintetbe.

A budapesti „Reggel” című lap nagy jelentőséget tulajdonít annak, hogy Gömbös varsói látogatása alkalmával Pilsudszky marsall is belekapcsolódott a tanácskozásba. A lap szerint eddig még nem volt rá eset, hogy Pilsudszky marsall két és félóra hosszat tárgyalt volna külföldi állam képviselőjével. A Gömbös és Pilsudszky között történt beszélgetésről természetesen nem adtak ki semmiféle hivatalos tájékoztatást, az azonban bizonyos, hogy a két és félórás beszélgetés több volt, mint egyszerű udvariasság.

Őszi ültetéshez

ajánunk legjobb minőségben gyümölcsfát, szőlőt, rózsa, stb.

Árjegyzék ingyen!

Gazdasági Tanintézet Faiskolája,

Medias, — Telefon 29

Ha egy szép estélyi toalett kívágásán értékes nyakláncot visel, el lesz ragadtatva, Asszonyom, és mindenki meg fogja csodálni.

De milyen kár lenne, ha nem törődne egy épen ennyire fontos részletkérdéssel, amely talán még inkább össze van kapcsolva személyével: a parfümmel!

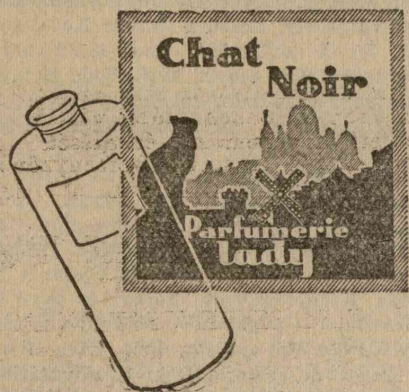
Az értékes ékszer diszti a ruhát és csodás hatást vált ki. A hölgy, aki a bálba nagy-szerű toalettben és ékszerekkel diszítve lép be, kétségtelenül sikert arat. De ha ez a hölgy nincs gondozva, nincs jói illatosítva, megmarad-e a hatás? Látszólag csak alárendelt kis kérdés, de milyen fontossága lehet egy nő sikerében! A NŐI DIVAT FEJLŐDÖTT. A 20 év előtti alak helyett ma a sportzerű sziluett uralkodik. Könnyebb ruházat, finomabb fehérnemű, világosabb színek, elevebbek, — mindezek megváltoztatták a parfüm művészetét is. A jószag, de nehéz illatu esszenciák helyett, amelyek szinte kenőcs benyomását tették, könnyű parfümök jöttek, kellemes nimbusszal, raffiniáltak, légiesek. Az illatosított kölnivíz lett a nagy divat, mert annak használata megfelel a mai nő szükségletének. A kölnivizes bedörzsölés a szépség ideális terapeutikája. A bőr megtartja minden hamvaságát. Az öregség következményeit kiküszöböli. A testet állandóan kellemes illat ár veszi körül, diszkrét, disztigvált parfüm.

A kölnivíz, amely e nagyszerű eredményeket éri el, a Lady márkát viseli.

Az elegáns hölgyek azonban felvetik a kérdést: honnan ismerhetik fel a számtalan közönséges, a kirakatba tett készítmények közül a kitűnő minőségű illatosított kölnivizet? A felelet nagyon egyszerű: csakis a „LADY” címkét viselő üvegcset kérje.

„CHAT NOIR”, a Lady gyár kölnivize, a legújabb forgalomba hozott készítmény. A hölgyeket, akik használják, a legnagyobb mértékben kielégíti és jellemzi az elegáns nő budoárját. A szépség ékszere a „Chat Noir”, a finoman és légiesen illatosított kölnivíz.

Éppugy, mint a ruha, valamint a kalap és más ruhadarabok, a parfüm is az egyéniséghez tartozik. Ha nem egészíti ki teljesen az illető személy egyéniségét, aki használja, a parfüm szinte kellemetlen hatáshoz vezet. Éppen ezért, a hölgyek, akik egyéniségüknek megfelelő kölnivizet kérnek, legyenek rendkívül óvatosak. A „LADY” védjeggyel ellátott termékek, amelyeket különös gondot fordítanak a legválogatottabb parfümesszenciákból, minden bizalmat megérdemelnek. Legutolsó alkotásuk, „CHAT NOIR”, nagy közkeletűségnek örvend a parfüm finom illatát kedvelő hölgyek körében, akik igyekeznek vonzerejüket természetes esszenciák használatával megnövelni. Kérjen tehát CHAT NOIR parfümös kölnivizet és utasítson vissza minden utánzatot, minden pótlékot.

EAU DE COLOGNE

Chat Noir

Lady

Egy jó ledörzsölés Chat Noir kölnivizzel fürdés után vagy séta előtt, csodásan szagossá teszi a bőrt, törékennyé és hódítóvá a nőt.

Franciaország politikai helyzete a marseillei merénylet után:

1. KIDÖLNEK A SORBÓL, A NAGY ÖREGEK 2. BENES EURÓPA CENTRÁLIS SZEMÉLYISÉGE

Páris, október 23.

A negyedik „nemzeti temetést” rendezte ebben az esztendőben Franciaország: az első nagy halott Painlevé volt, akinek hamvait a Pantheonba szállították. A sort Lyautey marsall, majd Barthou s most Poincaré folytatta. Ki fejezi be?

Nem lehet tudni. Franciaországnak nincsenek fiataljai, csak öregjei. A kormány is csupa vénemberekből áll, nagyapákból, sőt dédapákból, akik a hamut mamunak és a szöszet pösznek éjtik már. Karrierjüket a mult században futották meg, úgy tesznek-vesznek ebben a frissen mázolt, szerencsétlen Európában, mint egy eltemetett korszak anakronisztikus emlékei. Ők azok, akikre Mussolini azt mondotta, hogy még vannak, de ha hullani kezdenek, akkor vedődik majd észre, hogy milyen kevés francia találódik a világon.

Ennek az öreg gárdának, amely kiharcolta azt, hogy a franciákat tartsák a föld legkitűnőbb diplomatáinak, kétségtelenül legjelentősebb tagja volt Poincaré. Ritkán szólították ilyen egyszerűen, általánosságban „Poincaré a háború” volt a neve. Ez a rideg, semmiféle érzékenységre nem kapható ügyvéd, Franciaország legnagyobb prókátora, a legfajsúlyosabb hazafiasságot képviselte. A reváns Németország ellen! Erről álmodozott, ez volt az ideálja, legalább úgy gyűlölte a németeket, mint amennyire szerette Franciaországot. Mikor 1913-ban a Harmadik köztársaság elnövévé választották meg, kétféle sóhaj szakadt ki az emberekből. Az egyik az ágyugyarak sóhaja volt, a másik az öntudatosabb tömegek riadalmáé:

— Poincaré, c'est la guerre!
Valóban a háborút jelentette. Villámgyorsan aláírta a hároméves szolgálati időről szóló törvényt, elöntötte a nehézparat hadrendelések-

kel (még most is ömlik belőlük a profit), ki-élezte a Balkán intrikáit, az orosz szövetséget kihívó módon tette belterjesebbé s abban, hogy végül az európai légkör felrobbant, nem kis része volt.

Egy millió hatszáz ezer francia fizetett rá erre a politikára. Ez az 1.600.000 halott azután üttökártyává vált Poincaré kezében. Az ő nevében hajtották végre a Ruhr megszállást, amely közvetlen előzménye volt annak, hogy Németország oda szédült, ahova éppen szédült. Az ő nevében intézményesítette a re-akciót a Köztársaság bel- és külpolitikájában. Az ő nevében rögzítette meg a négy-sous frankot, amivel a kispolgárok és munkások veritékes, összekuporgatott filléreit dobta oda a nagyttók oltárára.

— Vénéd, a hazért halunk meg s a nagyiparért pusztulunk! — írta volt Anatole France.

Ez a nagyipar rendezte most „Poincaré-a háború”-nak a nemzeti temetést s ez a nagyipar bizonyára örökké megőrzi Franciaország legnagyobb prókatorának emlékét.

Mintha a halálnak ez a drámai következtessége rányomná sötét jegyét az egész francia külpolitikára is.

Az esztendő folyamán e külpolitikának két nagy próbálkozása volt: a leszerelési értekezlet és a keleti paktum. Dugába dőlt mind a kettő. Mi több, Lengyelország szinte két láb-bal az ellenséges táborban áll s a párisi sajtó már azt követeli, hogy a Quai d'Orsay vessen véget azoknak a kapcsolatoknak, amelyek eddig Varsóhoz fűzték. A hűtlen lengyel rokon nem érdemli meg a simogatást. Bajok vannak, vagy legalább is lehetnek, a kisántanttal. Berlin nyomása mind hevesebb Románia felé, ahol Titulescu már háromszor kényszerült le-

mondani s csupán így menthette a maga integritás francia irányzatát. Ki tudja, a negyedik lemondás elég hatásos lesz-e? S bizonytalan a helyzet Jugoszlávia irányában, különösen a marseillei merénylet után, amelynek diplomáciai következményeit még be sem lehet tekinteni. Kétes a francia-olasz kapcsolat is, apró barátkozások ugyan akadnak, de a nagy ellentétek érintetlenül fentállanak még.

Barthou, hat hónapon át, mindeme bizonytalanságok elsimitásán dolgozott. Más alapokra akarta fektetni a középeurópai mérleget, olasz-jugoszláv-francia érdekösszeegyeztetés volt a célja. Ezt a munkát felében állította meg a marseillei merénylet golyója.

Illetve nem is felében, hanem sokkal inkább egészen. Lehet ugyanis, hogy Pierre Laval, az új külügyminiszter, nem a barthou-i törekvések híve. Laval briandista politikus volt, annakidején el is kísérté Briand-t Berlinbe. Megeshet tehát, hogy azzal a politikával szemben, amely Moszkvára támaszkodott és amely Berlinnel szemben a körülzárás és szembeszállítás álláspontján volt, Laval új utat vág be, illetve a régi, briandi utat folytatja.

Berlinnel, Moszkva ellen.
A reakciós sajtó ezért tüntető hozsannával üdvözlöi Laval kinevezését.

Valószínűnek kell tartani, hogy ez a reakciós hozsánna elcsúszott. Az a tény, hogy Laval tegnap a Berlinnel való egyezkedés politikáját képviselte, ma már nem jelent semmit. Hiszen Barthou tegnapelőtt a legelszántabb ellenfele volt a Moszkvával való barátkozásnak s most mégis ő ütötte nyélbe a francia-országi barátkozást s a népbiztosok kormányát ő hívta meg a Népszövetségbe. Új helyzetek, új lehetőségek, új kényszerűségek.

Nem valószínű, hogy Laval a mai Németországgal szemben ugyanazt az álláspontot foglalja el, mint négy-öt évvel ezelőtt.

Erre vallanak a Quai d'Orsay új irányítójának első lépései is. Ama néhány óra alatt, mióta Pierre Laval hivatalában van, egyetlen jelentős esemény történt: Benes, a csehszlovák ügyek vezetője és a Népszövetség jelenlegi elnöke órák hosszat tárgyalt Doumergue-gel, Laval-al, Tardieu-vel, Weygand tábornokkal s a francia politikai és katonai ügyek csomó más képviselőjével. E tárgyalásoknál Noel, Franciaország prágai követé volt a szekondáns, az az ember tehát, aki egyrészt a francia külpolitika egyik legkiválóbb koponyája, másrészt a kisántant-irányzat legjellegzetesebb reprezentánsa.

Miről folytak ezek a tárgyalások?

Pontosan nem lehet tudni. Annyi azonban kiszűrődött, hogy felöltették a francia szövetségesek közötti taktikájának területét a elsősorban a német fegyverkezéssel kapcsolatos szükségesnek mutatkozó eljárást. A párisi sajtó csaknem történelmi eseményként kezeli a cseh külügyminiszter párisi tanácskozásait. Biztosított lát ugyanis bennük arra, hogy a Quai d'Orsay nem szédül meg, hogy a már félig kitaposott uton: Belgrád-Prága-Bukarest és a háttérben Moszkva, sőt, ha lehet, Róma is.

Ennek a politikának pillanatnyilag Benes a garanciája s ezért nem túlzás, ha a sajtó Benes az európai sors központi egyéniségének nevezi.

Természetesen kétes az, hogy Laval, mai amennyiben követi Barthou célkitűzéseit, sikerrel dolgozik-e majd? Olaszország ingatag, Jugoszlávia ezenfelül lázasan vonaglik is. Lehetséges lesz-e a higgadt egyensúlyt biztosítani?
Alapjában mindegy.

Hiszen végeredményben, ilyen politika vagy amolyan politika, semmiképpen sem lehet szó a béke biztosításáról, hanem csak a háború előkészítéséről.

Időrendi kérdés az egész. Több-kevesebb szerencsével valamivel később pusztulhatnak majd el.

(m. II)

HIREK

Nemes Ferenc:

Miss Végrehajtó

A londoni pénzügyi hatóságok megnyerő külsejű hölgyeket alkalmaztak végrehajtóknak, azzal a céllal, hogy a férfiak minden bizonnyal nem tudnak majd ellentállani nekik. Mi sem tudunk ellentállani tehát és besietünk verslábaikkal egy ilyen foglalt színhelyre:

Miss Végrehajtó (mister Brownhoz):
Hello! Külsőd, mint az álom,
mámorít, hogy itt találok...
Eljöttem, megnézni, drága,
hogy inog az ingósága?

Mister Brown (olvadozva):
Ne beszéljünk erről, kérem,
hisz mozgásba hozta vérem...
Vágyam oly hevesen uszít,
adjon hát egy csikpuszít!

Miss Végrehajtó (kacéran):
Ne izéljen, szívem...! Hohó!
Kis hamis, maga tulmohó!
Ambár ajánlata meleg,
előbb itt-ott pecsételek!

(Körbejár a lakásban és buzgón pecsételget...)

Mister Brown (vadul tegezni kezdi):
Egy csókodért esz a bánat,
pecsételj le már a számat...
Szád legyen a pecsétviasz,
bus szívemnek édes vigasz!

Miss Végrehajtó (felháborodva):
Ugyan, hova gondol, Mister,
jobb lesz, hogyha jobban tisztel!

Mister Brown (még mindig szerelmesen):
Akkor semmit ne pecsételj,
kiruglak, ebben nincs kétely.
Lehetsz olyan, mint az álom,
selyemhadjá kicibálom,
gyöngyfogorodot beverem,
hattyunyakad kitekerem,
tűdöd utolsó sóhaját, ó,
ondulált kis végrehajtó!
(Mentő gondolata támad.)
Am, ha már amugyis végem,
légy inkább a feleségem!

Miss Végrehajtó (szánakozva):
Minden ott van a pecsét,
On már elvesztette becsét...
Nősüléstől óva intem,
hisz le van foglalva minden!
Lehet maga gusztja gyerek,
jönnek azért stráfszekerek...
s ha mindjárt pofont is leken,
„igy” kegyed tulsóher nekem!
(Kilibeg.)

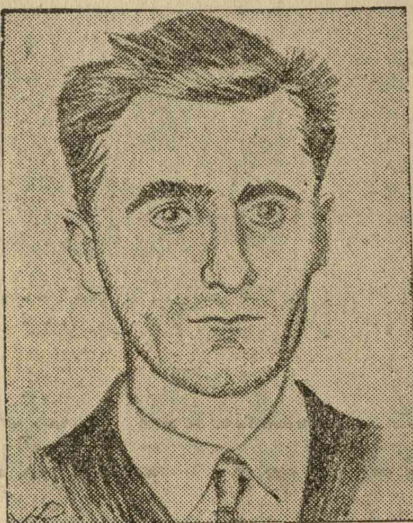
— Mindig van, miért sirni. Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi iparkamara emlékiratot juttatott el a kereskedelemügyi minisztériumhoz, amelyben összegyűjtötte a marosvásárhelyi és marosmegyei kereskedők és iparosok panaszait. A memorandum egyes pontjai, mindmegannyi sérelemtől tanuskodnak a kereskedelmi és ipari osztály legfelsőbb fórumaitól a kereskedelemügyi minisztériumtól, sürgős orvoslást kívánnak.

— Szörénymegyei hírek. Vidubicu Jo-va 28 éves tinkovai földművest a gyorsvonat elgázolta. A mozdony a gazda mindkét lábát többől lemetszette. Néhány órai szenvedés után a lugosi kórházban meghalt. — Tiót Miklós nagylankás-községi lakos házában, a gazdasszony vigyázatlansága folytán tűz támadt. A tűz egy a főépületet, mint a gazdasági épületeket teljesen elhamvasztotta. A kár meghaladja a 90 ezer lejt. — A Jugoszláv rendőrség elfogta Nika Constantin körözött egyént, aki Székelyudvarhelyen 9 ezer lejt lopott. A lopott pénzből 6 ezer lejt megtaláltak a tolvajnál. Nika Constantint átszállítják a székelyudvarhelyi rendőrségre.

— A világ legnagyobb teleszkóplencséje. Newyorkból jelentik: A corningi nagy üveg-művek olvasztókemencéjéből a napokban emelték ki a világ legnagyobb teleszkóplencséjét, amelynek látótávolsága 5,200.000.000 mérföld. Az óriáslencse súlya husz tonna, átmérője 16,6 láb és az öntése hét hónapig tart. A lencsét a kaliforniai Mount Wilson csillagvizsgálóban fogják használni, ahol két évvel ezelőtt fogták hozzá egy új óriásteleszkóp építéséhez.

Már abban az időben is ellenszenves volt, amikor hivatalnokai rámriváltak s dörgő hangon fenyegettek kiutasítással. Voltunk néhányan, akik a francia szellem hírére csapatostul vonultunk ki Párisba Kelet felől, hogy főiskoláikra iratkozva, rajongó fiatalok, francia tanárok és művészek tanításait hallgassuk az isteni Párisban. Irásaink olykor nem voltak a legnagyobb rendben és ilyenkor volt alkalmunk meggyőződni a francia „charme”-ról, mely végeredményben hosszú évtizedek óta holtan pihen a párisi temetőben s csak a naiv idegen számára létezik a valóságban, akik még Verlaineből, Bourgetből s egyéb finom franciákból táplálkoztak, itthoni magányukban. A francia általában utálja az idegent, erről nem egyszer alkalmam volt meggyőződni, igen komor és szomorú módon, utálja az idegent, még akkor is, ha pénzt hoz költeni a milliós rengetegbe. A surete generalon találkoztam először ezzel a francia „charmmal”, amikor rámdörögve huszonnégyórát haladékat kaptam írásaim rendbehozására nagy kinnal, bajjal. Ez a sureté generale azóta már feltűnt néhányszor az életemben, így többek között a Stavisky-botrány kapcsán értesültem, beavallom, nem kis örömmel, hogy az a becsület. smokk sureté generale alaposan benne van a panamában s tisztviselőit egymásután tartóztatják le. A marseillei királygyilkossággal kapcsolatban ismét fellobban a sureté ellenszenves nevé. Kinzó vallatásai során a legfantasztikusabb vádakot koholja, hogy bőrét és nemzete presztizsét mentse, nem átal olyan híreket lanszirozni, mely ismét megbotránkoztatta a nyugati Európát. Mindenesetre a gyűlölet drága a francia sajtó is, mely furcsa hejzselbe kényszerítve egyrészt akceptálja a sureté híreit, kompetensnek s kitűnő nyomozónak állítva azt be, másrészt tovább kiabál, hogy a Stavisky-ügyben részeseket, így többek között Bonny inspektor urat, aki a marseillei ügyben is nyomoz, tartóztatásuk már le haladéktalanul. Morál, etika. Furcsa lejárt fogalmak lettek. S Bonny a negyvenmillió sikkasztó sureté inspektor, kitűnő s kompetens uriember akkor, amikor így ki-pánja a haza érdeke. Izgatottan várjuk miként dönt végre a vacilláló francia sajtó. Letartóztatják-e Bonny inspektort, avagy a legion d'honneurrel tüntetik ki végre?! (g i.)

KRALJ-MALNY

horvát terrorista a marseillei királygyilkos egyik bűntársa akit néhány napi hajszá után a fontainebleau erdőben elfogtak.

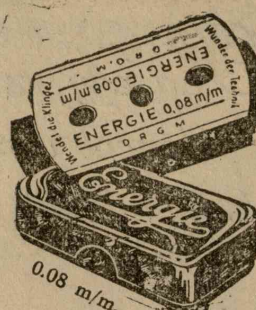
— **Érmihályfalvai hírek.** Tudósítónk jelenti: A 88-ik gyalogezred átiratot intézett Érmihályfalva elöljáróságához, hogy egy zászlóaljtag akarnak elhelyezni. Az ügy a tanács elé került, melynek ülésén Tertan Nicolae primár úgy gazdasági, mint nemzeti szempontból melegen ajánlotta a terv elősegítését. A tanács Tertan primárt felkérte, lépjen érintkezésbe Stubenberg gróffal, akinek itt egy kaszárnyának alkalmas épületémbje van s ha sikerül meg-egyezni, a katonaság elhelyezése megoldást nyer. Tertan primár rögtön közölte hogy a gróf az épületet kaszárnya céljaira hajlandó lesz bérbe adni. — Két határátlépőt fogtak el a „Turkó” nevű határőrszél a grancsárok. Az egyik határátlépő Boros János volt, aki pár évvel ezelőtt mint katonaságegyen ment át Magyarországra s most azért jött haza, hogy édesanyját meglátogassa. Boros egyébként közben meg is nősült és már gyermekei is vannak. A másik határátlépő neve Stefan István 23 éves fiatalember, aki azért jött át, hogy egy leányt meglátogasson. A grancsárok a határátlépőket átadták a csendőrségnek, akik a zilahy ügyészségre kísérték.

— **Megnyílt a kézdívasárhelyi kiállítás.** Tudósítónk jelenti: A folyó hó 21-től 25-ig tervezett mezőgazdasági, ipari és háziipari kiállítást vasárnap délelőtt 11 órakor Valeriu Bidu dr. megyefőnök ünnepélyesen megnyitotta. Szépszámban jelentkező kiállítók, mégpedig úgy a házi-, mint a kézműipari osztályban. A kedvező időjárás igen forgalmassá tette a kiállítás első napját, melyen közel ötezer ember fordult meg vasárnap estig. Közlebb és távolabbi vasúti jegyeket, több mint ötszázat bélyegezték le első nap, a visszautazás céljára. Délután három órakor ünnepélyes gyűlés keretében osztották ki a díjakat és érmeket, mely alkalommal dr. Krafft Hermann és Nistor esperes nagyszabású román- és magyar nyelvű beszédet tartott. A kiállítás legértékesebb csoportja a téli beérésű gyümölcsosztály volt, melyben ez a vidék speciálisnak tekinthető, továbbá az asztalosok csoportja, melyben művészi berendezések szerepeltek. Két községnek, úgymint Szászfalva és Kézdívasárhelynek külön két helyiség volt rendelkezésére bocsátva, melyet

gazdagon töltöttek meg háziszőttes és háziipari tárgyakkal. Első díjakat egyébként a következők nyertek: Mezőgazdasági termékek Sinkovits Ottó, Szentkatolna, Kozan Imre Csikszere-d, Bruma Paul Kézdívasárhely, Tejtermékek: Kézdí Gazda Szövetkezet. Méhészet: Baricz Barabás Imecsfalva, Györgybiro Géza Szentkatolna, Szilveszter Mihály Futasfalva, Bogdán Géza Kézdímaratonfalva, Siklódi Albert Kézdívasárhely, Szakács Ferenc Kézdíszentkereszt. A háziipari csoportokban elsősk lettek: gróf Mikes Arminné Zabola, Devescovic Gergely Torja, Bod Károly Albi, dr. Szőnyi Györgyné Kézdívasárhely, Szotyori Irénke, Pokorny László Kézdívasárhely, Szakács Ferenc Kézdíszentkereszt. Egyéb különböző ipari osztályokban elsősk lettek: Csóka József festő, Boda Gergely-né mézespogácsás, Hahn Jakabné, Szotyori Dezső Kézdívasárhely, Bartos Boldizsár, Mihály János, György Károly szabók, Jancsó Lajos, Szemenyei György cipészek, Fábán Ignác, Deme Antal asztalosok, Kovács István, Keller Braum, Saum Lajos Brassó, Fotoszalon Csikszere-d, és Papp Ferenc fényképész. Zöldseg-
félékben elsősk: Erzsébet Arvaház, Stefánia Menedékház, Kézdívasárhelyi kórház és Mikó Ferenc oroszfalvi. Gyűmölcsben első díjak kaptak: Bartha Károly Páva, Deák Béla Páva, Benkő Pénes Torja, dr. Valeriu Bidu Kézdívasárhely. Borvizben: Répáti képviselő Laczkó Ferenc által Kézdívasárhely. A kis és nagy állatok nyertes kiállítói: dr. Solyom Miklós és Joan Fenechiu. Előbbi Torja, utóbbi Bereck. Vargha Béla Kézdíszentlélek és János József Kézdíszentlélek, Solyom Ferenc Alsócsernáton, Tóth Ede Kézdívasárhely, Jakabos Sándor Nyujtód, Mara Balázs Szentkatolna, Nyárguly Mátyás Szentkatolna, br. Apor Péter Torja, Pál Jenő Hatolyka. Szóts Lajos Kézdívasárhely, Jakab Jenő Sepsiszentgyörgy, Mara Balázs Szentkatolna, Porzolt András Sepsiszentgyörgy, Farkas József és Imreh Lajos Sepsiszentgyörgy, Györgybiro Zoltán Szentkatolna, Porzolt András Sepsiszentgyörgy. A kiállítással kapcsolatban mind hatalmasabb mozgalom indult meg a kényszerből lépitett kézdívasárhelyi főgm-názium helyébe egy gazdasági szakiskola létesítése érdekében. A kiállítás külön érdeme, hogy a gazdasági fellendítés érdekében a lakosság nemzetiségre való tekintet nélkül fogott össze. A kiállítás folyó hó 25-én estig van nyitva.

— **A Nap, mint irredenta.** Csikszere-dáról jelentik: Amint megirtuk, a csikmadéfalvai katolikus népszövetségi tagozat, fáradságtalan munkával, szép kulturházat épített. Mint értesülünk, ugyanis nagy államellenes vád készült a szék-ház körül. Szokás szerint ugyanis virágokkal, természetesen zöld levelekkel, díszítették a felavatott székház homlokzatát. A falu minden kákn görcsöt kereső csendőrmestere kisütötte, hogy irredenta színekkel, állam ellen izgatnak a csikmadéfalviak. Jegyzőkönyveléshez feltétlenül szükséges papirossal felszerelve, bűnjelre éhesen, létrás emberek kíséretében jelent meg az „irredenta” kulturház előtt. Kiadta a parancsot, hogy a piros, fehér, zöld virágokat óvatosan, nehogy megsérüljenek s a „bűnjel” kárba vesszen, szedjék le. Ez meg is történt s akkor derült ki, hogy az ártatlan virágoknak a levele zöld ugyan, de a színük sárga. Így a messze-földre szülő „irredenta-per” bizonyítékai és egyben bűnjelkei tönkre mentek. Az őrmester ugyan azt állítja, hogy a nap a hibás. Az „szivta” ki a színüket. Mi nem kutatjuk. Örülünk, hogy egy botcsinálta perrel kevesebb van a csiki magyar közélet nyakán.

ABLAK

Az összes
borotvapengét
közt

legjobb
minőségű
az

ENERGIE BOROTVAPENGÉ

Lila borítékban, elegáns celluloid dobozban, „Energite” aranyfelirattal.

EGYEDÁRUSÍTÓ:
E. MALAMUD Bukarest, Str. Udricani 12

— Székelyudvarhelyi szélhámost keresnek Brailában. Brailából jelentik: A brailai rendőrség hivatalos átiratot kapott a székelyudvarhelyi rendőrkapitányságtól. Az átirat arra kéri a brailai rendőrséget, hogy folytasson le nyomozást és tartóztassa le Márton Jancu, más néven Valentin székelyudvarhelyi illetékes szélhámost, aki hol orvosnak, hol ügyvédnek, mérnöknek vagy külföldi elcső házakat építő cég megbízottjának adja ki magát és ezen a címen különösen a tisztviselőket károsítja meg.

(*) Nádas Sándor: A Redakció lánya eleven alakja volt egykor a békebeli Pestnek: ma élete ebben az eseményekkel és figurákkal zsufolt regényben folytatódik. Nem ködös, tiyolos főlmult az, ami Nádas Sándor pompás regényéből a hősnő alakja körül élénkít, hanem éles fény sugarakkal megvilágított, ki-méletlen igazmondással megírt, pontos rész-tességgel feltárt élet, a régi Budapest élete, amely a mai Budapestben él tovább. Akik ismerik ennek a Pestnek alakjait és eseményeit gyönyörűséggel ismernek majd rá emlékeikre. Az Athenaeum 2 pengős regénysorozatában jelent meg. Ára 60 Lel a Brassói Lapok könyv-osztályában Brassó, Kapu u. 56—58 az ud-varban.

— Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségek-nél, vérszegénység, sápadtság és lesoványodá-eseteiben reggel éhgyomorra egy pohár termé-szetes „Ferenc József” keserűviz az emészté-szervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti a tápanyagok vérbejutását.

A modern gyermeknevelés kézikönyve
Székely Béla a Te gyereked c. könyvében írja, hogy nincs rossz gyermek és nincsen buja gyermek! Minden ép és egészséges gyermek-jónak, okosnak születik. Ha mégis rossz les-zik, szellemében más, úgy ez a nevelés hi-bája. Ez a könyv a csecsemőkortól kezdve a-nélkülözhetetlen. Ara csak 54 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

ELHALASZTOTTÁK GARAMI
ERNŐ PERÉNEK TÁRGYALÁSÁT,
MERT AGYVÉRZÉST KAPOTT

(Budapest.) Hétfőre tüzték ki Garami Ernő nemzetgyalazási perének törvénye-széki főtárgyalását. A tárgyalást elha-lasztották, mert Garami védője hatóság-orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy Garami agyvérzést, ennek következté-ben baloldali bénulást kapott és nem je-lenhetett meg a tárgyaláson.

HALALOS REPULÓSZERENCSETLEN-SÉG A HADGYAKORLATOKON

(Gyulafehérvár.) A most folyó erdélyi hadgyakorlatokon halálos repülőszere-necsétségek történtek. Gyulafehérvár-közéleben Dumitrescu Aristide kapitány és Nicolae Constantinescu főhadnagy két-lengyel gépen üldözöbe vették az ellen-tábor egyik repülőgépjét. Ötezer méter magasságban a két üldöző gép 350 kilo-méteres sebességgel egymásba rohant, felrobbant és zuhanni kezdett. A főhad-nagy, aki nem vesztette el lélekjelenlé-tét, ejtőernyővel kiugrott a gépből és aránylag könnyebb sebesülésekkel fel-
det is ért, a kapitány azonban nem tudt menekülni s így a lezuhant gép re-
csai közt lelta halálát.

Az aradi hadgyakorlatokon résztvevő repülőgépek közül az egyik katonai gé-p a vele együtt leszálló másik két gép kö-zé került és súlyosan megrongálódott.

Butorgyári
gyűrvezező
elsőrendű erő, detailrozásban perfekt, hosz-szabb gyakorlattal felvéteik
Székely & Réti Butorgyár R. T.-nál
Lárgu-Mureş

K Ö Z G A Z D A S Á G

Manolescu-Strunga miniszter könnyen belebukhat az új külkereskedelmi rendszer körüli harcba

Egységes front a permisszrendszer visszaállítása ellen

Bukarest, október 23.

Idestova négy hete már, hogy a kormány vajdika az új kiviteli és behozatali rendszerrel, anélkül, hogy el tudná határozni magát valamelyik irány követésére. Természetes, hogy a gazdasági élet már ideges a túlhosszúra nyúló tétlenség miatt, amelyre a kormány kárhóztatta. Majdnem egy hónapja, hogy szünetel az import és a kivitel, csak a kompenzációs irodák dolgoznak, amelyeknek meghosszabbították a lejárt keretengedélyeit. Az új rendszer körüli harc most már nem is annyira az ellentétes érdeki gazdasági érdekképviseletek között folyik, mint inkább a kormány tagjai között, illetve Manolescu Strunga kereskedelmi miniszter és a többi szakminiszter között és a jelek szerint Manolescu Strunga könnyen bele is bukhat ebbe a küzdelembe. Ez annál könnyebben megtörténhet, mert a miniszter nemcsak a kormány gazdasági bizottságában maradt teljesen magára legújabb javaslatával, hanem most már ellene fordultak a kompenzációs irodák is.

különösen az „Importörök Blokkja”, amelynek eredeti tervezetét a miniszter a többi érdekeltségek koncentrikus támadása következtében kénytelen volt elejteni, illetve olyan formában módosítani, amely nem jelent többé monopóliumot a keretengedélyes kompenzációs társaságok részére.

A GYÁRIPAR MEGKEZDI A HARCOT SAJÁT MINISZTERE ELLEN

Hogy a történeti sorrendet betartsuk ebben az egyre bonyolultabb kavargásban, ott kell kezdenünk, hogy amikor Manolescu Strunga nyilvánosságra hozta azt a B. L. által is ismertett tervezetet, amely szerint a kontingentálás teljes megszüntetésével és a devizakereskedelem részleges szabadatételével előbb exportot lesznek kötelesek csinálni, vagy csináltatni az importörök, vagy pedig az exportöröktől megvett devizák 30-75 százalékát le kell adniuk a Banca Nationalának, — a gyáripari szövetség, amelynek tagjai többrendbeli üléshez eredményeképpen egységes álláspontra jutottak, küldöttésként megjelent Manolescu Strunga miniszternél és átadta a maga memorandumát. A küldöttésként Teodorescu elnök, volt iparügyi miniszter vezetésével részt vett a belföldi nagyipar egész vezérkara, Max Ausschnitt a vasúti részéről, Lazár Margulies, a Buiasi textilkoncern vezérigazgatója, I. Bui, a Petrosani vezérigazgatója, D. Mociornija bányász, dr. Tolnai János, a bányai textilgyárosok egyesületének elnöke, dr. Bösörényi Sándor, a kolozsvári gyáripari kerület igazgatója és még valami husz nagyiparos.

A küldöttésként átadta az UGIR hivatalos emlékiratát, majd szóbelileg is megkezdte a gyáripar által javasolt rezsim alapelveinek megvitatását.

Manolescu Strunga minisztert nagyon kellemlenül lepte meg a gyáripari szövetség hivatalos előterjesztése és ezt tudomására is adta a küldöttésként. Kijelentette a miniszter, hogy ő úgy tudta, hogy az UGIR álláspontja egységesen az, amit a brassói Scherg-gyár követelt vele, már pedig a küldöttésként előterjesztett memorandum nem ugyanaz, mert a valutaprémiók bevezetését javasolja, míg a Scherg-javaslat a kontingentálási rendszer általánosítása mellett foglal állást. Végül is a miniszter a tárgyalások folytatását csúttörtőkre halasztotta, mégpedig abban a hiszemben, hogy a szerda este összehívott gazdasági bizottsági ülésen a kormány tagjai elfogadják az ő javaslatát és akkor a

gyáriparral már csak a végrehajtással kapcsolatos részletkérdéseket fogja tárgyalni és ott esetleg engedményeket is fog tenni.

A LEGFŐBB GAZDASÁGI BIZOTTSÁG VIHAROS ÜLÉSE

A szerdaesti ülésen a kormány gazdasági bizottsága azonban igen viharos vitával fogadta Manolescu Strunga új tervezetét, amely szerint most már nem az importör, hanem

az exportör legyen köteles a kiállt áruért kapott devizák bizonyos hányadát a Banca Nationalának eladni, mire a többi devizára importpermiszket kap és azokat szabadforgalomban eladhatja.

Ezt az ötletet különben a mezőgazdasági szindikátusok előterjesztéséből vette kölcsön a miniszter. A behozatali permiszket Manolescu Strunga elképzelése szerint kétféleképpen lennének: fehér és piros engedélyek. A szabadon értékesíthető devizamennyiség 80 százalékára a Banca Nationala vörös permiszket adna ki, amelyekkel csak nyersanyagokat lehessen

importálni, míg a többi 20 százalékra adandó fehér permiszekkel készáru és gyarmatárut. A permiszkekre a Banca Nationala adná ki a blokkált számlán kezelt „szabad” devizát az importörnek, akinek be kell terjesztenie a megfelelő vámokmányokat és be kell várnia, hogy a behozott áruk számlája esedékessé váljon.

Ez a javaslat csúfosan megbukott a kormány gazdasági bizottságánál, holott Manolescu Strunga miniszter igen agresszíven követelte álláspontjának az elfogadását.

Legélesebb ellenfele Victor Slăvescu pénzügyminiszter volt, aki nem minden célzatosság nélkül arra figyelmeztette a kereskedelmi minisztert, hogy csak személyes természetű kérdésekben szokás olyan heves hangon tárgyalni,

mert közérdekű ügyben a legtökéletesebb hidegvér és tárgyilagosság kell uralkodjék a tárgyalófelek között, azonkívül azt is értésére adta, hogy a kormány minden tagja ellene van az előterjesztett javaslatnak. Ebben a hangulathoz ért

Pénzügyminisztérium

Az 1934. évi 4 és fél százalékos „Országfejlesztési Kölcsön”

KIBOCSÁTÁSI PROSPEKTUSA

(Kivonat)

1. Nyilvános aláírás útján lej 1000.— névértékű kötvények bocsátatnak ki kötvényenként 880.— lejes árában.

A lejegyzt kötvények egyszerre, az aláírással egyidejűleg fizetendők ki 1934 november 5—30 között.

2. A befizetendő összeg egy része az állam által kibocsátott régi járadékpapirokkal is kiegyenlíthető az aláírási iven feltüntetett kurzuson. A járadékpapirokkal történő fizetés a jegyzés névértékének 20 %át nem haladhatja meg.

3. Az 1000 lejes kötvény évi 4 és fél %os kamatot hajt, amelynek fele június

1-én, fele decemberben kerül kifizetésre, az első kifizetés 1935 június 1-én történik.

4. A kötvényeket 40 év alatt, évenként négyeszeri sorshuzás útján váltják vissza: február 1-én és május 1-én a június 1-én törlesztendő kötvényekkel, augusztus 1-én és november 1-én pedig a következő december 1-én törlesztendő kötvényeket sorsolják ki. Az első sorshuzás 1935 évi február 1-én történik.

5. A lejegyzt kölcsöntőke minden teljes egy millárdjából nagy prémiumokkal visszaváltanak az első évben:

1 kötvény	3,000 000 lejjel	azaz	3,000 000
2 „ egyenként	1,000 000 „	„	2,000 000
4 „	500 000 „	„	2,000 000
4 „	250 000 „	„	1,000 000
46 „	100 000 „	„	4 600 000
57 kötvénnyel	Összesen 12,600.000 lej.		

prémiummal váltanak vissza.

A következő években visszaváltandó kötvények száma 100.000 lejenként egy kötvénnyel csökken évenként.

6. A fennmaradó kötvényeket minden évben a névértéken felül 200 lejes ju-

talékkal váltják vissza és pedig:

az 1 000 lejes címleteket	1 200 lejért
„ 2 000 „	2 400 „
„ 5 000 „	6 000 „
„ 10 000 „	12 000 „
„ 20 000 „	24 000 „

Nyakra-főre birságolják a kereskedőket és iparosokat, akik nem jegyeztették be a cégüket

Kolozsváron 50 ezer lejes birságok is vannak

Kolozsvár, október 23.

Az ország kereskedőit és iparosait újabb birság-áradat veszélye fenyegeti. Tudvalevő, hogy múlt év december 31-én járt le a régebben működő vállalatok cégbejegyzési kötelezettségének határideje és ez év elején a csendőrségek és rendőrhatalóságok megkezdtek annak ellenőrzését, hogy a kereskedők és iparosok eleget tettek-e ennek a kötelezettségnek. Az ellen, aki elmulasztotta cégét az illetékes kereskedelmi és iparkamaránál bejegyeztetni, a csendőrség kihágási jegyzőkönyvet vett fel és beterveztette a kamarához. Hír szerint ren-

geteg ilyen kihágási jegyzőkönyv jött létre, amelyeket azután a kamarák áttették a járásbírókhoz, hogy rójják ki a büntetéseket, amelyekre a kamaráknak ugylátszik, nagy szüksége lehet, miután a kamarai adót a kormány felére szállította le.

A járásbírók éppen a nyári szünet előtt kezdték kapni ezeket a jegyzőkönyveket és így csak ősszel foglalkozhattak velük. Kolozsváron a büntető járásbíró azonban illetéktelennek mondotta ki magát, mert szerinte az ilyen fajta büntetések kirovása nem a büntetőbíró, hanem a polgári fórumok ha-

vétet a szerda esti ülés, amelyről feltűnően lakónikus rövidségű kommunikét adtak ki. Közben

konfliktusba keveredett Manolescu Strunga a fővárosi sajtóval is, amelynek akkreditált tudósítói kitiltotta a minisztériumból,

mire a lapok koncentrikus támadást kezdtek ellene és a tervezete ellen. Egyes újságok egyenesen azzal vádolták meg a minisztert, hogy a permisszrendszer bevezetésével Romániát el akarja adni a külföldnek és elsősorban a németeknek.

FELÜLKEREKEDETT AZ UGIR?

Szombaton a gazdasági élet egyik felőlősségteljes intézményének vezetője azt a kijelentést tette előttünk, hogy Manolescu Strunga könnyen belebukhat a kontingentálás kérdésébe. Ugyanebből a forrásból közölték velünk azt is, hogy a kontingentálás feltétlenül megmarad és az új rezsim aligha fog január elseje előtt életbelépni, tekintettel arra, hogy

a külkereskedelmet tovább szüneteltetni nem lehet, viszont a dunai áruforgalmat november 17-ikén lezárják.

Év végéig tehát minden valószínűség szerint az eddigi rendszer marad érvényben és addig a kormánynak elég ideje lesz az új rendszer megállapítására. Hír szerint az új rendszer nagyjában a gyáripari szövetség által előterjesztett javaslatához fog igazodni. Manolescu Strunga miniszter meghátrálása esetén ugyanis a gyáripar ebben a kérdésben ismét felülkerekedik.

A gyáriparosok tervezetét és memorandumát egy közelebbi cikkünkben fogjuk ismertetni.

Bányai Ernő.

váltják vissza.

7. A kamatokat és amortizációkat stabilizált lejben fizeti ki az állam, a lej 10 miligramm 0.900 finomságú arany értékének felel meg.

8. Az esedékessé vált szelvényeket, valamint a kisorsolt kötvényeket készpénz gyanánt fogadják el az összes közpénztárak.

9. A kölcsön egész ideje alatt sem a kamatok összegéből, sem a kötvények visszaváltási értékéből nem vonnak le semmit, tehát ezek az összegek mindenféle adó és illeték alól mentesek.

A kötvények mentesek továbbá az örökösödési, ajándékozási és házassági szerződések adói, illetve illetékei alól.

10. A kötvények lombardírozhatók és azokat garanciakul és ovadéku elfogadják.

11. Jegyzések eszközölhetők az alábbi helyeken:

Nemzeti Bank és összes fiókjai, Postatakarékpénztár, az összes postahivatalok, valamennyi közpénztár és

a megfelelő időben megállapított pénztételek.

Jegyzet: Részletes felvilágosítások a kibocsátási prospektusban találhatók.

laskörébe tartozik és a jegyzőkönyveket a törvényszékhez tette át. Ezért nem hallott senki sokáig a cégbejegyzési mulasztások sorsáról. De az utóbbi napokban ezek az ügyek is sorra kerültek és a kolozsvári törvényszék negyedik szekciójára már több birságolási ítéletet is hozott a cégbejegyzésüket elmulasztott cégek ellen. A törvényszék elé terjesztett jegyzőkönyvek között hír szerint olyanok is vannak, amelyekben a rendőrhatalóságok maguk rótták ki a büntetést, a mely egyes esetekben 50.000 lejt is kitesz. A váratlanul és legrosszabbkor jött birságok érthető riadalmat keltettek a kereskedők és kisiparosok körében, akik akciót akarnak indítani annak érdekében, hogy szüntessék meg ellenük az eljárást és a mostoha kereseti viszonyokra való tekintettel adjanak újabb határidőt, illetve tüzzenek ki új határidőt az elmulasztott cégbejegyzés megtételére.

Nyugati határszél, 1934...

miatt panaszkodnak az aradi városvezetőség ülésén Erélyes hang tette szóvá a legtöbb is, hogy valamit tenni kell: a város ügyvitelénél egyéni érdekek, személyi befolyások, pártkérdések érvényesülnek. A felszólalás hatása alatt a korrupció elleni harcot határozta el a város vezetősége és ennek szolgálatában úgy döntöttek, hogy az egyes városi ügyosztások élére a tanács tagjait állítják.

A korruptió bizony beszédelmes betegség. S ahol felütötte fejét, ott bizony radikálisan tenni kell valamit. Valamit: erőlyes gesztussal kell belenyulni a betegségfészekbe. De tévednek — bármennyire is jóindulatuak az ügyet szövőtevő párosvezetők, tévednek, amikor azt hiszik, hogy ennek a rákfényszerű ilyen egyszerű módon véget lehet vetni.

„Politikai befolyások érvényesülnek közügyek elintézésénél”, panaszolta a város alpolgármestere és ezzel csak hangot adott annak a sokhangu, ezerszer felszongó panaszoknak, amely miatt már annyi igazgatási pád hullott vissza a fejünkre...

A korrupciónnak, bármilyen formában jelentkezik is az, a befolyások érvényesítésének nem lehet ilyen egyszerű módon véget vetni. A rendszerben rejlik a hibák, a rendszert megreformálni. Addig, amíg politikai érdekekből városvezetőségek váltják egymást nyakrafordítva, amíg választások nélkül, politikai szempontokból összepálogatott átmeneti bizottságok vezetik éveken keresztül a városok ügyeit: addig szó sem lehet a helyzet megjavításáról.

Eszterdők óta elképzelhetetlen egy egységes, kialakult városvezetési terv készültvitelének még csak megkísérzése is. Eszterdők óta nem történt semmi ennek a városnak érdekében. Eszterdők óta a történelmi — mint az országot eluraló politikai fejvesztettségben általában —, hogy egyik városvezetőség kétkézzel rombolja le azt a csekély palamit, amit a kisprócelt városvezetőség egy kézzel, ünnel ammal ugyan, de megeremített.

Mélyebben rejlik a kór gócpontja. Melyebben a veszedelmesebben beette magát a veszedelem közeletünk testébe mint ahogyan azt egyes jóindulatu, de naiv emberek képzelik. Az aradi torony alatt elhangzott panaszokat, sajnos, nem tudják máról holnapra, de még holnaputánra sem megszüntetni. Mert ennek egy feltétele lenne: állítsák vissza, de minden kancsal mellékgondolat nélkül becsületesen és csorbitatlanul a városos önrendelkezését, a városi autonómiát.

Aradi hirek

Ötven aradi ügyvéd ellen vezettek eddig és még jó egynehány ellen vezetnek a közeljövőbe adóárverést. És készen állnak már a listák, amelyek az adóhatalékos orvosokról, mérnökökről, egyéb értelmiségi kenyérkeresőkről készültek. Ezeket az embereket a fizetéseképtelenség legázolta az élet. És jaj a legyőzötnék. . .

★

Az aradi „viadukt“, a vasuti felüljáró, amely a belvárost a város legnépesebb külvárosával köti össze, minden ígéret ellenére, még most sem készült el, bár „csak“ javítási munkálatról lenne szó... Itt a tél, a Mosóczy-teleppel való összeköttetés ismét lehetetlenné válik és mégis: a viadukt építéséhez még hozzá sem kezdtek, bár ezt minden illetékes pontos hatánapra megígérte már. Mi ez? Játék a viadukttal?

„Duh“, az Eszme címen románnyelvű irodalmi folyóirat jelent meg Aradon. A folyóirat valóban művészettel, irodalommal foglalkozik, emelkedett szellemű. Örömmel kell üdvözölni a „Duh“ megjelenését. Hajszás, küzdelemes napjainkban valóban becületos jóérzés kell ahhoz, hogy ilyen vállalkozást indítsanak utnak. . .

✱

A Magyar Párt aradmegyei tagozata széleskörű szervezési munkát kezdett. A megye magyarsága örömmel fogadja a kezdeményezést: a nehéz időkben talán jobban, mint valaha, szüksége van a magyar falvak népének arra, hogy érezzék nem állanak egyedül. Testvéri közösség összekapcsoló kézzorításait viszik el a magyarpárti szervezők a megve magyar lakta falvaiba.

Mitől is ragyognak Arad legelőkélőbb divatáru üzletének kirakatai?

Aradon ma már csak így lehet „érvényesülni“

Arad legnagyobb divatárkereskedésének tulajdonosai csunya csempészési ügybe keveredtek. A szóbanforgó cég kínos és súlyos következményekkel járó vizsgálat középpontjába került és nem lehet tudni: mi lesz a vége ennek a bonyolult ügynek. . .

Ugy ragyogott a halott város főutcáján ez az üzlet — amelyről szó van — mint a halottra rakott ékszer. Senki sem tudta, hogyan, miképpen: tény azonban, hogy a ragyogó üzlet nagyvárosi nivón csillogott. Kirakatai fővárosokban állhatták volna meg helyüket, raktárai kimeríthetetlen eleganciáról beszéltek, pultjai és áruállványai roskadoztak a finomabbnál finomabb áruktól. Mialatt a kereskedők egyre-másra mentek tönkre, az üzlet mind jobban és jobban ragyogott. Hogyan, miképpen: senki sem tudta.

Mint ahogyan azt sem tudták, hogy miképpen növekszik a cég tulajdonosainak vagyona, szinte szemlátomást. Házat építtettek a boldog kereskedők, birtokot vásároltak és nemrégiben ismét házat vásároltak. Hogyan? Miképpen? Ki tudta volna ezt megmondani...

De az nyilvánvaló volt: valami „természetfeletti” magyarázata kell legyen ennek a tünetnek. A cég sikere rejtelmes körülményekben rejlik. . . Varázsigékben, feltáruló Széam-kapukban manapság már nem hisz senki. Az emberek viszont kíváncsiak és szeretnek találgatni.

Igy jutott el a közvélemény arra a meggyőződésre, hogy a cég varázsigéje csak ez lehet: Csempészáru...

És megindult a szóbeszéd. És a szóbeszéd nyomán a hatósági vizsgálat. És a hatósági vizsgálat nyomán a hatósági eljárás. Mert a hatóságok, ügylátszik, nem állottak meg a találgatásnál, a vizsgálatnál: úgy látszik a kutatások eredményeztek valamit, valami bizonyítékot, amely arra vall, hogy a tündöklő üzlet nagyszerű nagyvágása valóban a csempészfrontról táplálkozik.

Néhány nap óta a cég vezetőfőnöke mindennapos vendég az ügyészségen. Az Aradmegyében, a magyar határon legutóbb történt nagyszabású csempészfoglalás alkalmával az ügyészség, úgy látszik, szükségesnek tartotta a cég tulajdonosának kihallgatását. A csempészáruk egy része — tekintélyes része —, mint hírlik, bebizonyított módon az illető cég címére érkezett. . .

Már letartóztatásról is beszélnek a városban. Már bünygyi záratról is tudvalelnek. Hivatalosan azonban még nem történt semmi. Mindenesetre most már nem találják az emberek hogy miképpen, hogyan ragyog olyan nagyszerű csillogással az elegáns, nagyvárosi üzleti fővárosi kirakatának sok-sok villanykörteje. Most már mint pozitívumot beszélnek a csempészáru segítette erre a pozícióra a céget...

Mialatt tömegesen hunytak ki az aradi üzletek kirakataiban a lámpák, mialatt sok-sok kereskedő volt kénytelen bezárni üzletét, azalatt a csempészfronttal összenőtt előkelő cég az illegitim kerülőutak létráján hágott a magasba.. Figye megasabba. . .

A fák azonban nem nőnek az égig. A vizsgálat igen nagy eréllyel folyik tovább. És, ami a legérdekesebb, az ügyben a cég tulajdonosain kívül egy magasállású személység is bekeveredett. Szerepét most tisztázzák. Félő azonban, hogy ezt a tisztázást nem közzé teszik megkülönböztetve. . .

Tipikus eset: egy, egyetlen egy ragyo-
gó üzlete maradt már csak ennek a vá-
rosnak nevezett nagy falunak. It's ez az
üzlet is ugy tudott csak reuzálni — állá-
pitják meg most minden vonalon —, hogy
kerülő utakon tultette magát az ezernyi
törvényes kötöttségen, millió mestersegsz-
akadályon és így megkerülte, megelőzte
kartársait. Eléjük vágott.

És felelőre a kérdés: vajjon, ha törvényes bölcseséggel, igaz úton tennék lehetővé mindenki számára, hogy akadálymentesen dolgozhassék a szabad kereskedelem törvényei szerint — amint a törvények azt kívánják — vajjon hogy ma csak csempészúton lehet ezt megvalósítani — vajjon akkor valamennyi áraderék, mindenféle vám, mindenféle üzlet kirakatában felragyognának a szemek...?

NEM IROM MEG.

hogy a diftéria- és vörhenyjárvány hi-
zony készületlenül! találta Arad és a me-
gye egészségügyi hatóságait. Aradon és
a megyében vigan grasszált a járvány,
melynek nemcsak hogy nem tudtak gáto-
vetni, de még a járvány miatt megbete-
gedett embereket sem voltak képesek el-
helyezni. Az aradi gyermekjárványkör-
ház a járvány első napjaiban megtelt be-
tegekkel és a kórház agilis és jóindulatú
vezetője, a kitünő Radu Kornél dr. főor-
vos tehetetlenül nézte, mint kell vissza-
küldeni a falvakról behozott beteg gyer-
mekeket, mert képtelen volt több beteg-
ről gondoskodni. Az aradi gyermekkör-
ház, amely magánalapításból! létesül-
egyedülállóan nagyszerű intézménye a
országának: Európa bármelyik városá-
ban megállhatna a helyét. Azonban a
a szűkkeblűség, amellyel nálunk a pol-
itikai vonatkozásokon túl minden má-
szükségletet kezelnek, bizony szűki-
szabja a kórház teljesítőképességéne-
határait...

Az egészségügyi hatóságok felhívása fordultak a beteg gyermekek szüleikhez, hogy a járványban megbetegedett gyermekeket otthon ápoltsák, mert képtelenek elhelyezni. A polgári középosztály örült ennek a rendelkezésnek, mert hiszen tudjuk, hogy a polgár-szülők mennyit harcoltak annakelőtte a kényszer ellen, hogy járványos beteg gyermekeik kórházba kelljen szállítaniok. De bizony nem örült az intelmeknek a szegény köztelki munkás, aki egyszerű lakásában képtelen ellátni, ápolni betegét. Főcsépen pedig képtelen arra, hogy családjának több tagját elkülönítse. És nem örült a rendelkezésnek — amely valljuk csak: legalábbis furcsa — a falusi földműves sem, aki szintén képtelen arra, hogy otthon lássa el a betegét. . .

Most, hogy a járvány önmagától vi-
szahányailott, nagyobb mennyiségű
rum érkezett Aradra. Szérum, amely
járvány idején nem állott kellő men-
ségben rendelkezésre. Szérum, amely k
szerezen elkésett most már. Tgyrés
mert a járvány elmúlt, másrészt po
azért, mert ennek az óvszernek alkalm
zása már elkésett, amikor a járvá
grasszált. Ezt a szérumot tulajdonképp
nem is szabad járványos időben alk

mazni, mert a beoltott gyermekek az oltás után bizonyos ideig nem hogy immunisakká válnának, de egyenesen: még inkább inklinálnak a baj iránt.

De szerencsére: elvonult Arad és a megye felől a járvány csunya veszedelme. Szerencsére enyhe lefolyású volt a vőheny és différia idei látogatása. Azonban meg kell állapítsuk: hogy így történt nem a hatóságokon mulott. Mert ami politikai célkitűzések érdekében millió porzának világgá, addig az adófillérekből csak soványka falatok jutnak a egészségügyi intézmények számára.

Hiszen minden rendben lenne... Csak meg ne bosszulja magát egyszer ez a áldatlan, csufos rendszer.

Róth Marcel,

Arad legismertebb, városszerte szer-
tett, nagyrabecsiült sebészorvosa elhagy-
ja a várost. Elköltözik Aradról, Nyo-
esztendeig dolgozott Róth professzor e-
ben a városban és nyolc esztendő utá-
itthagyja Aradot. Miért megy el, mi-
oka távozásának — nem tartozik sen-
re. Elmegy: ez a fájdalmas tény és tá-
vozásában ürt, nehezen pótolható ves-
teséget hagy hátra, Nemcsak mint o-
vos, de mint ember is első helyén álló
évek hosszú során keresztül a város tá-
sadalmának. Roth Marcel dr. szociá-
müködése, kulturális ténykedése legalá-
olyan híressé tette nevét ebben a váro-
ban, mint tüneményes ügyessége, amel-
lyel a üntölkést kezelte. Több volt ez
ember, mint játékonnykodó emberbar-
munkássága valóban szociális teljes-
mény volt, a szó nemes és nagyszerű
telmében. Intézémenyeket hívott létre
fejlesztette tovább, emberek tömegén
gitt és segített azokkal, akiknek m-
volt ehhez a lehetőségük. Nem fordult
tott kérrsel Róth tanárhoz senkise-
nélkül, hogy ha ez a kérés méltány-
volt, ne segítette volna teljesüléshez
kívánságot. Róth professzor esküt t-
az emberiség szolgálatára akkor, amikor
az egyetem padsorából az életbe lép-
Ez az eskü azonban soha sem volt szá-
ra üres keret, formáság, amelyen kere-
tül lehet siklani. A zeskü szöveg nélkü-
ott élt ebben az emberben, egész lé-
ben. Ez az mber ne mcsak akart, de
dott is embertársainak érdekében ce-

kedni. Ez az ember minden gesztusával a közösséget szolgálta. A közösség szempontjából egyre megy, hogy Róth tanár hol dolgozik, hová megy. Mindenütt, mindenhol egyaránt egész emberként áll meg majd a helyét és szolgálja a cölke tűzéseket, amelyeknél nagyszzerűbb értélem nem tölthet meg emberi életkereteket. Arad számára azonban fájdalomvesztéses Róth Marcell távozása. Szűkebb pátriánkban talán sehol sincs olyan nagy szükség a Róth Marcelekre, mint éppen Aradon... Páciensei, ismerősei, barátai, munkatársai: mindenki, aki ismert tisztá szívvel fordulnak a távozó Róth Marcell felé: Jó szerencsét kívánunk Önnek, tanár ur...

Száz esztendővel ezelőtt,

száz hosszú esztendővel ezelőtt alakult meg aradi Önkéntes Tüzoltó Testület, amely az múlt vasárnap ünnepelte jubileumát. Száz esztendő nagyszerű, fáradhatatlan munkájáról emlékezett meg ezuttal Arad közönsége. És a nyessen csillogó, hőstettekben gazdag múltunk körében sötétlen, ijesztően húzódtott meg a len. Amíg a múlt nagyszerű erőfeszítése esett szó ezen a jubileumon, a beavatottak tetegve gondoltak arra, hogy Arad tüzendés te ma kezdetlegesebb állapotban van, mint volt száz esztendővel ezelőtt... Egyetlen szöbavehető motorfeeskendő dögróváson van legutóbb akkor „döglött be”, amikor egy vesdelmes tűzhöz kellett volna siessenek vele a tűzoltók. Utközben, a főutvonalon állott n motorfeeskendő, amelyet kétségbeesett e ködéssel javígtattak, hogy néhány lépést vszorogjon tovább s most már végképp bedőljék. Egyetlen modern tolólétránk sincs, szerelés elavult, ösdi. A tűzoltók létszáma véss. Arad száz év alatt rengeteget fejlődött mint város, rengeteget haladt előre a fejlődés útján, de tüzendészeti szempontból száz esztendő vissza... Mi lesz, ha egyszer kompróbatételre kerül a sor és az aradi tűzoltó bebizonyítja, amit vezetői már évek óta kétfőbeesetten panaszolnak: hogy tehetetlen és szölván munkaképtelen.

Moga Romuluszi.

Arad volt rendőrkvesztorát, a társaság közismert „Romiját“, a kormány eltávolításából. A nagy „tisztogatási“ munka során több erdélyi rendőrőrnökök egyetemben kiadták a rendőrség kötelékéből, miután már hosszabb ideje nem teljesített tényleges szolgálatot. Állítólag, — mi is csak hallottuk, — a dr.-t ezzel a bejelentéssel tudatták a felvéte-
végzésről:

e- „Moga már nem nekünk való...”

SPORT-ÉLET

11-esek napja

Kikapott a NAC Aradon

más meglepetés nincs is az első osztályban, a másodikban már annál több akad

A nemzeti bajnokság első osztályában teljes fordulóit játszottak. Mindenütt nagy küzdelem volt, talán ennek a számlájára írható, hogy szokatlanul sok tizenegyes esett. Meglepetés a NAC veresége, más váratlan eredmény nem is volt. A másodosztályban annál több. Itt különben minden új csapat játszott már, úgy, hogy a táblázat alakulása most már mindenképpen érdekes. A belföldi eredmények.

Ripensia—Romania
2:1 (1:0)

Kolozsvár, október 23.
Nagyon megdolgozott győzelem a második félidő 44 percében esett a győztes gól.
Az első félidő a Ripensiaé. A 22 percben Kotormány átemeli a védők feje fölött a labdát, Dobai kissé lesgyanus helyzetből rászalad a labdára és hálóbá gurítja. 1:0. Szünet után Románia lelkesen játszik. A 12. percben Coborzan lefut, bead, Pop visszajátsszik hozzá és Coborzan a jobbsarokba lövi a labdát. 1:1. Már döntetlenné könyvelik el az eredményt, amikor a 44. percben Ciolac Lázárhoz passzol, aki a kifutó kapus mellett hálóbá gurítja a győztes gólt. 2:1.

Kinizsi—AMTE 4:2 (1:2)

Temesvár, október 23.
Kölcsönösen kemény, rámenős mérkőzés, mindkét csapatnak több komoly sérülte van.
Az AMTE Cucula 22. és 23. percekben lövte góljaival már 0:2-re vezet, mikor a 31. percben Komáromi 11-esből javít. Szünet után a Kinizsi erősen belefelel: a 24. percben szabadrugásból Zelenák 1. egyenlít 2:2, a 37. percben Glasz a földön fekvő kapus felett hálóbá rugja a labdát, 3:2, a 40. percben újabb 11-es. Komáromi ezt is belövi. 4:2.

Gloria CFR—NAC 2:1 (1:0)

Arad, október 23.
A Gloria CFR legyőzte a NAC-ot, megérdemelten, bár szerencsével. A második félidő

40 percében Rónay kapufának lövte egy tizenegyes, amivel az egyenlítést szerezte volna meg!

Az első félidőben az aradi csapat van fölényben. A 32 percben Dobra tisztára játsza Barbut, aki megszerzi a vezetést. A második félidőben megváltozik a játék képe. A NAC állandó támadásban van. A 15 percben Bodoia tiz méterről egyenlít. A 25 percben Chi-roiu faultol, 11-es, Pecican belövi. 2:1. Nemsokára Pecican kiállítja a bíró tiszteletlen magatartásáért. A 40 percben Dobra hendsze miatt 11-es. Rónay lövi kapufának.

Crisana—Juventus
2:0 (1:0)

Nagyvárad, október 23.
A Crisana jó formában van. Nagyobb győzelmét csak Crețeanu Juventus kapus akadályozta meg, aki szenzációs védéseivel a nap hőse volt. A 15. percben Matei, a második félidő 21. percben egyéni játékból Barátky eredményes.

Universitatea—CFR
2:1 (1:1)

Bukarest, október 23.
Az Universitatea megérdemelten győzött. A 25. percben Rosculeț kézzel üti le a labdát. 11-es. Gain beteszi 1:0. A 36. percben láncoviciről kornerre pattan a labda, a határbíró hendszezt látott, a bíró 11-esít. Attila védhetetlenül lövi hálóbá 1:1. Szünet után a 15. percben Ströck III. két lépésről magasan fölélővi a labdát. A győztes gól a 25. percben esik. Baciu kornerét Ploesteanu befejezi 2:1.

Venus—Unirea Tricolor
3:2 (2:1)

Bukarest, október 23.
A Venus nehezen győzött, bár győzelme az utolsó percekig nagyobb arányúnak látszott. Az Unirea Tricolor legjobb embere, Niculescu súlyosan megsérült. Niculescu lövi a vezetőgólt a 8. percben 8:1, Vogel egyenlít a 18. percben. A 41. percben Volodea Vălcov, második félidő 19. percben Colea Vălcov révén 3:1-re vezet a Venus, a 41. percben Bogdán révén 3:2-re szőpit az Unirea Tricolor.

Az első osztályu nemzeti bajnokság állása:

1. Ripensia	6	4	1	1	19:12	9
2. Crisana	7	4	1	2	18:14	9
3. Kinizsi	6	4	0	2	21:17	8
4. Gloria CFR	6	3	1	2	13:13	7
5. Romania	4	3	0	1	6:3	6
6. Universitatea	6	3	0	3	9:8	6
7. CFR	6	3	0	3	13:13	6
8. NAC	5	2	1	2	7:7	5
9. Venus	5	2	0	3	11:13	4
10. Unirea Tricolor	6	1	2	3	13:15	4
11. Juventus	5	1	1	3	7:11	3
12. AMTE	6	0	1	5	6:21	1

MÁSODOSZTÁLY

BRASSÓ

ACFR Macabi 2:1 (1:1). Bíró: Radulescu, Bukarest. Kétezer főnyi rekordközönség volt kíváncsi a másodosztályu nemzeti bajnokság debimérkőzésére, melyet sokszor a durvaságig menő kemény játékkal, de megérdemelten nyert meg a vasutas csapat.

A CFR kezd, de a Macabi támad nyomban veszélyesen. Székely két alkalommal is biztos helyzetben ront. A 3. percben Segall labdáját Constantinescu hálóbá küldi. 0:1. A Macabi heves iramot diktál, sok lövést küld kapura, de akkor a vasutasok védelme különösen volt klubársukat Székelyt szemeli ki, többször megakadályozták az egész csatársort. A 20. perctől kezdve a CFR kerül fölénybe. Csomag élesen kapura löv. A kapus kiejti a labdát, a szemfüles Berta rászalad és 1:1. A vasutasok most leszorítják ellenfelüket. Csomag és Russu lönek kapu fölé többször is. Szünet után a Macabi inkább védekezik. Fault faultot követ, amit Radulescu bíró érthetetlenül csak labdafeldobással torol meg. A 16. percben esik a győztes gól. Russu, Hecht, Csomag, Radu a labda útja, Radu tisztán állva 25 méterről erős lövéssel hálóbá küldi

a labdát. 2:1. Az eredmény nem változik. A Macabi lefutásait biztosan szereli a vasutas védelem.

KONSTANCA

Elpis—Brasovia 1:0 (1:0). A Brasovia lelkesen és jól játszott, de az Elpis Dragos révén elért gólját nem tudta ki egyenlíteni.

FLOJEST

Prahova—Tricolor 1:1 (1:1).

1 CSOPORT

1. ACFR	5	3	1	1	7:5	7
2. Elpis	4	3	0	1	8:3	6
3. Sportul Studentesc	2	2	0	0	5:1	4
4. Macabi	4	2	0	2	6:5	4
5. Tricolor	4	1	1	2	5:6	3
6. Victoria	2	1	0	1	4:3	2
7. Prahova	4	0	2	2	5:11	2
8. Brasovia	5	1	0	4	3:11	2

ARAD

UDR—AAC 4:1 (1:1).

LUGOS

TMTE—Vulturii Textilă 2:0 (1:0).

TEMESVAR

Ilsa—Jiul 3:3 (2:1).

2 CSOPORT

1. Jiul	5	4	1	0	24:8	9
2. UDR	4	3	0	1	16:6	6
3. IAC	4	2	1	1	16:8	5
4. Vulturii Textilă	5	2	0	3	4:13	4
5. TMTE	1	1	0	0	2:0	2
6. Ilsa	1	0	1	0	3:3	1
7. Rovino Grivița	4	0	1	3	5:14	1
8. AAC	5	0	0	5	2:17	0

SZATMÁR

Nagyvárad Törekvés—Olympia CFR 1:0 (1:0).

KOLOZSVAR

CFR—KAC 3:0 (1:0)

NAGYVÁRAD

CFR—Tricolor 4:3 (3:1)

3 CSOPORT

1. Phoenix	4	4	0	0	13:4	8
2. Törekvés	5	3	1	1	9:7	7
3. Tricolor	5	2	1	2	13:9	5
4. CFR Kolozsvár	4	2	0	2	7:7	4
5. CFR Nagyvárad	2	1	1	0	5:4	3
6. Olympia CFR	4	1	0	3	8:9	2
7. Keramika	4	0	1	3	4:11	1
8. KAC	2	0	0	2	0:4	0

GYULAFEHÉRVAR

Mures—Unirea 1:1 (1:0).

PISKI

CFR—Sticla 2:0 (0:0)

NAGYSZEBEN

HTV—NSE 1:0 (1:0)

4 CSOPORT

1. Mures	5	3	2	0	10:3	8
2. Unirea	5	3	1	1	11:3	7
3. Sticla	5	2	1	3	10:8	5
4. Piskii CFR	3	2	0	1	7:3	4
5. HTV	3	2	0	1	5:5	4
6. Vitrometan	4	1	0	3	8:12	2
7. Soimii	4	0	2	2	4:10	2
8. NSE	5	0	2	3	4:12	2

PASCANI

Jahn—Unirea CFR 2:0 (1:0)

KISENEV

Sporting—DVA 2:1 (1:0)

5 CSOPORT

1. Dacia Unirea	4	4	0	0	11:1	8
2. Sporting	4	2	1	1	8:5	5
3. Jahn	4	2	0	2	6:5	4
4. Textilă	3	2	0	1	5:5	4
5. DVA	4	2	0	2	9:10	4
6. Franco Romana	1	0	1	0	2:2	1
7. CFR	2	0	0	2	2:5	0
8. Stad. Bacau	4	0	0	4	5:15	0

MAROSUJVAR

Juventus—Sodronyipar 0:0 Nagyön erős játék. Jól játszott a Juventusból Ciungan II.

A magyar profibajnokság állása:

1. Hungaria	7	4	2	1	25:10	10
2. Ferencváros	6	5	0	1	23:11	10
3. Kispest	6	3	2	1	15:11	8
4. Újpest	6	2	3	1	16:4	7
5. Bocsai	5	2	3	0	16:5	7
6. Budai	6	2	2	2	15:12	6
7. Szeged	6	2	1	3	7:10	5
8. Attila	6	2	1	3	9:22	5
9. III. Kerület	6	1	2	3	8:12	4
10. Soroksár	6	1	2	3	6:14	4
11. Phöbus	5	1	2	2	11:17	4
12. Somogy	7	0	2	5	9:33	2

ÁBEL AMERIKÁBAN

REGENY

24

Írta: TAMÁSI ARON

— No, Ábel, hogy tetszik? — kérdezte itten.

Intettem neki, hogy mingyárt megmondom, csak előbb nézzek jól körül. Legalább tíz percig folytattam a szemlélődést, akkor azonban megszólaltam én is:

— Itt lehet pénz elég!

— Miről gondolsz? — kérdezte.

— Én arról, hogy ingyen csak a csillagok égnék.

Gáspár bácsinak nem nagyon tetszett, hogy én rögtön számadást csináltam. Inkább azt várta volna, hogy ógassak a csodálat miatt és úgy dicsérjek mindent, mintha egyenesen az övé volna a város.

Meg is mondta nekem, hogy ne bánjam azt a pénzt, amit elemésztének a fények, mert nem nekem kell fizetni! De azt se nézzem, hogy más fizet-e érte vagy nem fizet, csak egyedül azt mondjam meg neki, hogy ilyen ragyogást láttam-e még az életben valahol! Tudhatta volna, hogy nem láttam, mert különben eddig rég megmondtam volna. De nem szóltam semmit a kedve ellen, hanem szemlélni kezdtem újból a fényes világot, mintha nagyon igazságos akarnék lenni. Közben azonban arra gondoltam, hogy lám: nem mi uralkodunk a világon, hanem a világ uralkodik rajtunk. Vagyis hiába hirdetik olyan végérvényesen a papok, hogy Isten a maga képére teremtette az embert, mert ebbe beleszól a változatos élet is: az egyikből bummgólgató Leupoldt csinál, a másikkól délibábos Toldi Miklóst s Kelemen Gáspárból pedig Broadway Gáspárt.

— És vajjon belőlem mit?

— No, Ábel, hát mi lesz? — kérdezte

Gáspár bácsi.

— Nem tudom, hogy mi lesz — feleltem, — mert ez olyan szép, hogy legyőzi az embert.

Erre büszkén és epedő boldogsággal mosolygott reám és jutalmul, hogy ilyen szépen megdicsértem a pazar fényt és a várost, ezeket mondotta:

— Ne busulj, Ábel, mert az én házamban bármennyi meglehetsz s ott nem lesz rossz dolgod. Teréz néni majd jó ágyat vet neked s elgondozza a ruháidat s fehéreneműt is. Én pedig hasznos tanácsokkal fogok szolgálni s munkát keresek a számodra, hogy pénzt szerezhessél.

Megéreztem, hogy őbenne is igazi Kelemen-féle szív lakozik és hálás szavakat rebesgettem. De mondtam azt is, hogy ingyen semmit sem kívánok, mert nem a munka elől jöttem ilyen messze, hanem éppen ellenkezőleg! Gáspár bácsi megdicsérte dolgozó szándékomat, majd azt kérdezte, hogy jelenleg mennyi pénzem van. Bevallottam neki a nadrágszíjju után fennmaradt tizenhét és fél dollárt, mire megcsavargatta a fejét és összesen egy hetet jószolt a pénznék.

Nem tudtam, hogy ilyen hirtelen hol szerzett új gazdát ennek a nagy vagyonnak, de most nem kérdeztem semmit, hanem engedelmesen mentem az oldala mellett hazafelé s amit csak lehetett, mindent megdicsértem. A sok elismerésre azt válaszolta, éppen a kapu előtt, hogy amit ma láttam, az csupán a tisztítóüznek felel meg, de holnap megmutatja az igazi mennyországot!

Bent a nagy szobában és egy széles díványra, az ágyat már megvetette volt Teréz néni, de éjfél után egyóráig ri-

dozva forgolódtam, mint az apamadar, aki először védelmez életiben fészket. Egyrészt a gondolataim csapkodtak, mint a szélben a láng, másrészt pedig a megvadult vonatok robogtak el minden percben a két ablak felett. Reggel egy kicsit részeg is voltam, de lassanként ember lettem ismét. Kétizben sétálni is elmentem. Egyszer lefelé, ahol óriási piacot találtam, nagy csiga-rakásokkal és halakból való dombokkal s akkora harcsákkal és cápákkal is, hogy szörnyűség! Rengeteg gyümölcsöt és zöldséget is árultak, de igen egyebet is, ami csak termik a fákban, a föld alatt és a vízben. . . Másodszor a 14. utcába mentem ismét, ahol nagy emeleti ablakok megett, legalább hét helyen, szőlt a recsegős muzika és állott a tánc. A táncolók tetőtől-talpig kilátszottak az ablakokon keresztül az utra s én nagy örömmel és sokáig néztem őket, mert jól esett, hogy nem mindeki gyászolja örökös munkával Ádámot és Évát, hanem vannak, akik utánnozzák is őket. Mint a tavaszi jöszagból a madár és a mezei bohókás állat, én is úgy szippantottam jónagyokat a muzsikából és a táncoló lányok hajlamaiból. S amikor egy nappali színház előtt megláttam egy óriási táblát is, melyre gyönyörű és kecsesítő leány volt kifestve, akkor már el voltam veszve s el velem együtt egy teljes dollár!

Mert jegyet vettem és bémentem a színházba.

Először egy fiatalember énekelt, amiből semmit sem értettem. Aztán egy lenge, szőke leány, amiből már értettem valamit, mert az ének végén csókot dobott nekünk. Utána egy néger jelent meg, aki szintén énekbe fogott. Nagyon furcsán és vérmozdítóan énekelt, de az ének közepin egyszerre felvisított, mint a vércse, s abban a pillanatban kecskebukát vetett. Az emberek, akik kalappal a fejükön ültek és álltak s még szivaroztak is, harsányan kacagtak erre. (Folyt. köv.)

Bajnoki mérkőzések

BMTE—Victoria 4:0 (0:0). Biró: Melchior. Az első félidőben a Victoria a többet támadó fél, azonban csatársora kapu előtt határozatlan. — A második félidőben a Victoria összeroppan, ehhez nagyban hozzájárul Hersdorfer kapusának sportszerűtlen viselkedése, aki a saját hibájából kapott két gól után elhagyja a pályát. — A gólok így esnek: a második félidő 3 percében Csipő gurulos labdáját a kapus hanyagságából hálóba ejti. (1:0) A 8 percben Toma beadását Balázs befejeli. (2:0) A 15 percben a kiállott kapus helyébe bejelenés nélkül játékosára áll kapuba, aki miután megérini a labdát, a bíró 11-esít itél a Victoria ellen. Balázs belövi. (3:0) A 23 percben Sós beadását Csipő kapásból továbbítja. (4:0).

Ivria—Sparta 4:0 (2:0) Biró Hamar. Fölényes győzelmet aratott a lelkesen játszó Ivria ellenfele. A 12 percben Mund 30 méterről küldött ritkán látott szépen ívelt labdája szerzi meg a vezetést. (1:0) A 21 percben Weiszfeiler eredményes. (2:0) A második félidő első percében újra Weiszfeiler (3:0) a 4 percben Fried Béla egyéni lefutása (4:0).

Gloria—Suburbu 2:0 (0:0) Biró: Sussu. Durva, rámenős játék. A Gloria góllövői Zajáca és Szikszay.

IFJUSÁGI BAJNOKI

Ivria—Sparta 2:0. Biró: Zaharie. Csak 7 percig tartott a játék, mert a 8 játékkal induló Sparta a nagy vereségtől való féltékenyében játékosai kiállanak és a játéktérben maradó 6 játékkal a játékot folytatni nem lehetett. A bíró a mérkőzést lefújta.

Gloria ifj.—Suburbu ifj. 3:0 (2:0) Boga (2) Nagy Feri 1 a góllövők.

BMTE ifj.—Victoria ifj. 1:1 (0:1) Hoch bíró, mivel a Victoria igazolványok nélkül állott

ki, a mérkőzésre a bajnoki jelleget lefújta. A mérkőzést barátságos jelleggel játszották le.

MAROSVÁSÁRHELY

MSE—Producția 9:2 (6:2)

SZÁSZREGEN

MMTE—STV 5:2 (3:2)

DICSŐSZENTMARTON

Dacia—Victoria 1:0 (0:0).

NAGYKAROLY

Victoria—Barkochba 3:0 (0:0)

SZEKELYUDVARHELY

Szekelyudvarhelyi MTE—Sparta Medgyes 2:1 (1:1).

SEGESVÁR

Hargita—STV 3:0 (0:0) Binder, Orbán és Elekes a góllövők.

NAGYVARAD

Vestul—Crisana tartalék 1:0 (0:0).

Egyetértés—Kolping kombinált 1:1 (1:1).

Makkabi—Egyetértés 1:0 (0:0)

ARAD

Egyetértés—Hakoah 3:2 (2:2)

Tricolor—ATE 0:0

Juventus—Transilvania 1:1 (1:0)

Olympia PTT—Unirea 3:1 (2:0)

TEMESVÁR

Banatul—Politehnika 4:2 (0:2)

Rapid—Freidorf 3:1 (1:1)

Fratelia—Unirea 2:0 (0:0)

Electrica—Kadima 5:2 (3:1)

ZSOMBOLYA

ZsSE—Hertha 5:3 (4:2)

RESICA

RMTE—Boksa 4:2 (3:1)

LUPENY

Minerul—Corvin 4:0 (2:0)

VAJDAHUNYAD

Parang CFR—Iancu Corvin 3:1 (2:0)

BRASSÓ

CFR komb.—Vultur 3:0 (1:0). 2x30 perces játék. Csányi, Tutnán és Cristolovean a gólszerzők.

Dijmérkőzés

SEPSISZENTGYÖRGY

SMTE—Klinger 3:1 (0:0)

Az „aranyérem mérkőzések” legutóbb döntetlenül végződött döntőjének megismétlése. Az SMTE hatalmas elkeseredéssel küzdött és feltűnő ellenfelet. A gólok sorrendje: 8. Lusztig 1:0, Láng egyenlített, a második félidő 29 percében Kovács 2:1, a 38 percben Kovácsnai 3:1.

SMTE kombinált—Klinger kombinált 3:0 (0:0). Kés és Dragics (2) a gólok szerzői.

A Klinger a mérkőzést megővta, mert a megállapodás szerint csak a második félidő 10 percéig lehetett cserélni játékosokat és az SMTE a szünet utáni 16 percben cserélte ki egyik emberét.

Szeged rávert Ujpestre — ez a magyar profibajnokság meglepetése

BUDAPEST

Hungária—Phöbus 5:2 (1:2). Nem volt olyan könnyű és biztos a Hungária győzelme, ahogyan az eredmény mutatja. Az első félidőben a Phöbus nagyon veszélyes támadásokat vezetett. A kitűnően védő Juhász kapus azonban a 40. percben megsérült és helyébe Péter állott a kapuba. Így estek a gólok: 2. Odry (Hungária új középsatára a Szürketaxiból) 1:0. 4. Békly 1:1. 28. Solti. 3. Turay szabadrugásból 2:2. 28. Cseh 3:2. 40. és 45. percben Odry 5:2.

Kispest—Atilla 5:1 (3:1). Az Atilla csak 1/4 óráig volt ellenfél. 12. Csapó 0:1. 17. Serényi 1:1. 29. Szabó Szabadrugásból 2:1. 44. Nemes 3:1. 17. Ujvári 4:1. 38. Nemes 5:1.

Szeged—Ujpest 2:1 (2:0). A nap meglepetése. A második félidőben hiába finiselt elkeseredetten az Ujpest, csak szétpitenti tudott. Futó lábáról pattan hálóba az első gól. Az öngóllal vezet Szeged. Vastag center lövi a másodikikat. Ujpest Balog góljával szépit.

Budai 11—III. kerület 3:1 (0:0) A Budai erősebb iramával győzött Héhhás két góljára a kerületiek Kármán révén válaszólták, de a 38. percben Röck egyéni játékkal bebiztosítja a győzelmet.

KAPOSVÁR

Ferenváros—Somogy 7:3 (3:0). Biztos fölényű győzelem különösebb erőfeszítés nélkül. A gólsorrend: 19. Sárosi 1:0. 21. Kovács 2:0. 39. Sárosi fejcs gólja 3:0. 3. Sárosi 4:0. 4. Hajszán 4:1. 13. Kovács 5:2. 25. Székely 6:2. Sárosi megsérül és kiáll. 36. Hajszán 6:3. 36. Kovács 7:5.

Soroksár

Soroksár—Bocskai 1:1 (0:0). A nap másik nagy meglepetése. Otthonában teljesen egyenlő ellenfél volt a Soroksár és védelme sikeresen semlegesítette a Bocskai veszélyes csatársorát. Az első félidő 24. percben Zimonyi lötte a vezetőgólra, a melyet Markos egyenlített a szünet utáni 35. percben.

Bécsi eredmények: Vienna—Wacker 2:2 (1:0). WSC—WAC 1:1 (1:1). Admira—Rapid 1:1 (1:0). FAC—Austria 3:1 (1:1). Hakoah—L. Bertas 2:2 (1:1). Favoritner—F. C. Wien 1:1 (1:0).

BEFAST

Irország—Skócia 2:1 (1:1). Meglepetés. Három svájci mérkőzésre kapott ajánlatot a Ripensia. Decemберben kellene játszék, de csak úgy fogdaja el a turát, ha legalább tíz mérkőzést biztosítanak neki.

Uzás

A MAGYAR USZÓK — STOCKHOLMBAN
A magyar uszók kielégítő teljesítményekkel

Félvezeték
Önt, ha „OLLA”
helyett silány
utánzatokat
ajánlanak. Uta-
sítsa vissza ra-
gaszkodjak az
eredeti csoma-
golásu „OLLA”-hoz

szerepeltek Stockholmban, a következő teljesítményekkel:

100 m: 1. Csik magyar 1 p. 00.1 mp. 2. Peterson svéd 1 p. 02.5 mp. 3. Peterson 1 p. 03.4 mp. 4. Lengyel 1 p. 04 mp. **100 méter hát:** 1. Carlsson norvég 1 p. 14.1 mp. 2. Lundahl svéd 1 p. 16 mp. 3. Hazai magyar 1 p. 16.2 mp. A negyediknek beérkező Bitskeit szabálytalan fordulás miatt diszkvalifikálták. **200 méteres mellúszás:** 1. Jensen 2 p. 56.7 mp. A magyar Gyulai 3 p. 06.8 mp.-el hatodik.

Vízpoló: Budapest Stockholm 1:1 (0:0) Vasárnap

Magyarország—Svédország 4:3 (2:2)

Atlétika

Az orosz atléták újabb versenyen vettek részt Prágában és jó eredményekkel minden számban győztek. Részletek: **100 m:** Kozlov 11.4 mp. **400 m:** Julko 49.4 mp. **500 m:** Denizof 1 p. 03.9 mp. **5000 m:** Znamenszki 14 p. 45.8 mp. orosz rekord! **Rudugrás:** Ozolin 380 cm. **Távolugrás:** Julko 707 cm.

Uj magyar ifjúsági pentatlon rekordot javított a pécsi Horváth Vilmos 3423.83 pontos eredményével.

Weinrich, a KACF nagyon jó képességű atlétája, aki több ifjúsági rekordot tart, Budapesten tanul. A főiskolások „golyaversenyén” 2 p. 49 mp.-es kitűnő idővel nyerte az 1000 méteres síkfutást.

Ökölvívás

Halálosvívő ökölvívómérkőzés színhelye volt egyik román ökölvívóverseny. Topolo versenyzőt knock-outolta Ferarit, aki eszméletlenül terült el. Mire kórházba szállították, Ferari ki-szenvedett.

Autósport

Jonescu Cristea a román motorkerékpárbaíró negyedik helyen végzett a bécsi versenyen.

Tenisz

Austin nyerte az angol fedett pályás bajnokságot. A döntőben Borotrá 6:2, 4:6, 6:0, 6:3, 6:2 arányban győzte le.

Szerkesztői üzenetek

Többeknek. Kérjük mindazokat, akik első alkalommal próbálkoznak nálunk kéziratalkal, legyenek türelmekkel, mert nincs módunkban azonnal, vagy kötött határidőre dönteni írásaik sorsa felől. Igen sok kezdetleges kéziratot kell elolvasnunk és elbírálnunk a lelkiismeretes kritikát csak akkor mondhatunk, ha erre időt nyerünk. Sokan mindjárt azzal a meglehetősen szerénytelen és túl elbizakodott igénnyel állítanak be, versüket, vagy más írásukat „a jövő vasárnap: számban közöljük”, mások pedig csakis vasárnapi számban óhajtják a bíráló szerk. úzetet. Ezeket a kívánságokat nem teljesíthetjük, amint hogy egyáltalában nem köthetjük magunkat meghatározott időpontban való kéziratközlésre. Ezt nem teheti egyetlen lap sem. Végül kérjük a kezdő verselőköt és írókat, hogy mielőtt beküldik kézírataikat, igyekezzenek maguk is mérlegelni azok értékét minél tárgyilagosabb önkritikával. Sokan olyan silány dolgokkal állnak elő, amelyek szóra sem érdemesek. Nem hogy fogalmuk sincs az írásművészetről, hanem magyarul sem tudnak tisztességesen.

Keresetnek Erdély megyének székhelyén

megyei képviselőt átvételére

garanciaképes egyének,

amerikai rendszerű bukaresti állatvizsgáló társasághoz. Ajánlatok „Megyei képviselő” jellegre e lap brassói kiadói hivatalához küldendők

Az inyesmester szakács-könyve

Kétszáz kitűnő befőzési recept a háztartási konzerv-készítés minden fajtájából. Ez a hatalmas kötet, összesen 2500 étel és ital készítését írja le. Ára csupán 144 lej. Portó 20 lej. Utánvét 170 lejbe kerül. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés rendszeres feladásánál 25%-os engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Víziturbinát keresünk megvételre cca 20 méter esésre 100 liter másodpercenkénti vízmennyiségre. „Mercur” cég Hatég. 15651

Jól bevezetett favágó vállalat nagy munkakörrel két jó motorral eladó. Ecetgyár Cris-tur, jud. Odorheiu. 15652

Állást nyer

Iparvállalat keres azonnali belépésre fiatal tisztviselő(nőt) perfekt gép- és gyorsíró, nyelvtudással. Ajánlatokat „Szorgalmas” jellege alatt a brassói kiadóhivatal továbbít. 15684

BIRI NENI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára köve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától

Bukarest

Elsőrendű magyar és francia konyha, diéta előírás szerint, kívánatra házhoz szállítva. Roth Pensio, Bukarest, Str. Alex. Lahovari 33. I. em. 21069-b

ARANYAT, aranyfogat (koronát) továbbá ezüst pénzérmeket vásárolok. Eskenázy Bukarest, Str. Zarafi 12. (Prin Lipsican) 21069-b

Ügyes mindenest keresünk, aki önállóan főzést is vállal október 26-ára, vagy november elsőjére. Cim: Kahána, Bukarest, Str. Sft. Mina 9. (prin Călărăsi) 21079-b

Elhelyezkedési lehetőség. Modern berendezésű orvosi rendelő intézet Bukarest központjában docens vezetés alatt nagyobbitás céljából fiatal orvos keres tökével, esetleg tökétes társat. Ajánlatokat „Biztos jövő” címmel a bukaresti fiókkiadóba. 21094

Dr. Botvinik berlini specialista bőr- és nemibajokban. Rendei 12-2, 5-8-ig. Vasárnap 9-10-ig. Bukarest, Piața Rosetti 6. (Bulev. Carol). Telefon: 3/34-11.

Orvos modern kozmetikai szalon megnyitására Bukarest központjában saját helyiségben pénzzel közreműködő társat keres. Ajánlatokat „Modern” jellegre a bukaresti fiókkiadóba. b

Több évi gyakorlattal bíró szabásznő, aki varrodát önállóan vezetni képes, állást keres. Bővebbet: Végh Ilonka, Epureanu 26. 21099-b

„Lombard” Str. Sf. Jonica 11. Pénzt folyósít azonnal bármire. Legmagasabb áron vásárol aranyat és mindennemű értéket. Állami osztálysorsjegyet eladási iroda. 21093-b

Olvassa és terjessze Románia legjobb magyar napilapját a Brassói Lapokat!

Felölősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Brașov